Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Vocabularius iuris utriusque

[Nürnberg], 4. Sept. 1481

C

urn:nbn:de:bsz:31-319946

Visual Library

l.filius.C.de inoffi.teſta.
Bonorũpoſſeſſio ex teſtamto militis i militia
decedẽtis.nõ daꝛ patri vel auo vel ꝓauo ꝯ̃ecõ-
tra ꝯ̃ tabulas.vt.C.de teſta.mili.l.ne quidez.
⁊.l.milites.
Bona vacare eſt ipſa dñm nõ habere.
Bonefidei poſſeſſoꝛ ẽ.q credit ſe aliquã rẽ iu-
ſte retinere. Sz malefidei poſſeſſoꝛ eſt q ĩiuſte
ſcit ſe aliquã rẽ poſſidere.vt ĩ reg.poſſeſſoꝛ de
re.iur.li.vj.⁊ inſti.de vſuca.per to.
Bonefidei ẽptoꝛ dꝛ.q ignoꝛauit rẽ alienã eſſe.
vel putauit vẽditoꝛẽ hr̃e ius vẽdẽdi.ſ.eſſe ꝓcu-
ratoꝛẽ vel tutoꝛẽ.ff.de ver.ſig.l.bonefidei.
Bos cornupeta ẽ bos qui facile cornupetit.i.
cornibus pungit.
Boues nõ cõtinenꝛ ſub appellatiõe iumẽtorũ
ſz pecudũ vel armẽtorũ.ff.de ver.ſig.l.boues.
vñ ſi lego armẽtũ cõtinenꝛ boues.ff.de le.iij.l.
ſeruꝰ.§.armẽto. Sz ſi lego iumẽta nõ cõtinen
tur.l.legatis.§.iumẽtis.e.ti.⁊.ff.de edic.l.e-
diles.
Breuiꝛ no.Jo.cal.ĩ cõmẽto ſuo ſup decre.cuz
dilectꝰ.ꝺ cau.poſ.⁊ ꝓprie.Et Joh.an.de te-
ſta.c.j.lib.vj.
Breuiloq̃ hec dictio ſignat ſubſtitutionẽ q̃ bre
uibꝫ ṽbis cõtinet ſubſtitutionẽ cumulationem
ſeu multiplicationẽ.Etiã breuiloq̃ ẽ illa ſubſti
tutio q̃ ſubſtitutiõis vniꝰ pſone ad aliaz fit re-
petitio.Itẽ breuiloq̃ illas tot ⁊ codẽ mõ ſignat
ſubſtitutiões.vt ſignãt eiꝰ ṽba vel q̃uis aliũde
ſũpta ſignificata.Et dꝛ breuiloq̃.i.breuibꝫ ver
bis fit ⁊ breuibꝰ ṽbis cõpꝫẽdit plures ſubſtitu
tiões.vt no.Accur.⁊ Bar.ff.de vul.⁊ pu.ſub-
ſti.De hoc vide.ĩ.ſubſtitutio breuiloqua.
Brocardica materia dꝛ q̃ eſt cõtrariarũ opi-
nionũ rationibꝫ inuoluta.
Brutꝰ diciꝛ quaſi obrutꝰ qꝛ ſenſu caret.Et ẽ
ſiñ rõe ⁊ prudẽtia ſcḋz yſi.vñ brutiꝛ.i.ĩfatuari
Bubulꝰ ẽ magnꝰ ⁊ ſilueſtris bos.ſz buculꝰ
eſt paruus bos.
Bucus ẽ garzulus q ceteros oris loquacitate
nõ ſenſu ſuperat ſm yſi.
Bulla ẽ ſigillũ pape vel littera quã dat papa
vel ornamentum regale.

Caducũ legatuz

ſm azo.in ſum.C.de cadu.tollẽ.
ẽ qḋ defecit poſt moꝛtẽ teſtatoꝛis
q̃cunq̃z rõe.Et qꝛ q̃buſdã modis
⁊ rõnibꝰ ĩiqs ⁊ oli legata fiebãt q̃nq̃z caduca.
Jõ lex ponit vnã rubri.de cadu.tollẽ.Et diffe
rũt.ꝓ nõ ſcriptũ quaſi caducũ.⁊ vere caducũ.
vnde legatũ ꝓ nõ ſcriptũ eſt.quãdo legaꝛ ali-
cui dãnato in metallũ.vel nõ exiſtẽti in reruz
natura.puta nõ nato.quaſi caducũ ẽ quãdo ñ
omnino cadit.Sz vere caducũ eſt ſeu diciꝛ qñ
legatariꝰ vixit poſt moꝛtẽ teſtatoꝛis ⁊ ſupuenit
ei cõdictio ꝓpꝫ quã efficiꝛ icapax legati. Sz
ĩ alio caſu legaꝛ illi q ẽ ĩ rerũ natura ſed moꝛi-
tur ante moꝛtẽ teſtatoꝛis.Primũ accreſcit ſine
onere.ſecunda duo cũ onere.
Calcitroſus equus ẽ.q ſolet calce ferire.i.pe-
dibus retro ſe pcutere.
Calculatoꝛ ſcḋm yſiḋ.dꝛ a calculis.i.lapillis
minutis q̃s antiq ĩ manibꝫ habuerũt cõponen
do numeros.
Calculos.i.cõputꝰ.C.de erꝛo.cal.l.vna.Itez
.i.cauſe cognitio ⁊ enumeratio.vt.C.de iudi.
l.rẽ ñ nouã.Itẽ.i.ſentẽtia diffinitiua.C.ꝺ ap.
ſi actoꝛ.vide aliqḋ de calculo de fi.inſtru.cum
dilectus.
Calũnia ſcḋm hoſt.in ſum.eſt cũ quis ex cer-
ta ſciẽtia iniuſte agit vel reſiſtit.ff.ad turpi.l.
j.§.calũniari.Vel eſt petitio iniuſta ex certa
ſciẽtia ĩ iudicio facta ⁊ iuſte petitiõi iniuſta re
ſpõſio.vel ẽ falſi criminis ĩpoſitio.ff.de ver.ſi-
gni.l.j.in pri.⁊.l.ſi quis calũnietur.
Calamitas ẽ infelicitas vel miſeria q̃ euacuat
omni bono.vel eſt pena ꝉ laboꝛ immẽſus.
Calũniatoꝛ ẽ qui ſciẽter alicui falſa crimina
ĩponit vexãdi occaſione.vel ſcḋm yſi.Calum-
niatoꝛ a calumniando.i.fruſtrãdo vel decipi-
endo dictus ẽ.Et inde diciꝛ iuramentũ calum-
nie.ſ.vitãde.Et ẽ aſſertio vere petitiõis vꝉ re
pulſiõis ſm goff.cũ qs iurat ſe bonafide ⁊ nõ
calũniando animo cãm nouiſſe.vel q veneꝛit
ad reluctandũ putãs ſe bona iuſticia vti.C.de
iura.ca.l.ij.§.j.⁊ habet quinq̃z capitula.vt.c.
j.co.ti.vbi verſus dicit ꝺ hꝫ glo.Et q calũnio-
ſe accuſat debet officio ⁊ bñficio pͥuari.⁊ ĩ exi-
liũ deportari.c.j.ꝑall.Idẽ no.cy.in.l.ſciuerit
de excu.tu.
Calũniari ſm azo.in ſum.C.de calũ.eſt fal-
ſa crimina ſciẽter intẽtare ⁊ alicui oppõẽ vꝉ ĩ-
ponere.Et ex eo ꝙ qs nõ ꝓbauit crimẽ calum-
nia ei videꝛ.licet tex.videaꝛ ſonare ĩ contra-
riũ ꝙ talis nõ ſit calũniatꝰ.ij.q.iij.§.notan-
dũ.ij.vbi diciꝛ calũniari ẽ falſa crimia inten-
tare ſeu intẽdere.Preuaricari vero crimia ab
ſcõdere.Tergiuerſari ĩ vniuerſum ab accuſa-
tione deſiſtere.Sz nõ vtiq̃z q nõ ꝓbat quod ĩ-
tendit.calũniari ꝓtinus videꝛ ſimilis tex.
in.l.j.ff.ad ſenatuſcõ.turpil.
Cãcellarius nomẽ accepit a cancellãdo.Can-
cellare eni.ẽ lineã ducẽ vel dãnare.Vñ littera
vel ſcriptura que dãnaꝛ cũ linea p mediũ du-
cta diciꝛ cãcellata.Et ĩde dꝛ cãcellariꝰ.cuius
officiũ ẽ reſcripta vel reſpõſa ĩmpatoꝛis ⁊ mã-
data ĩſpicere ⁊ mala ſcripta cãcellare ⁊ bñ ſcri-
pta cũ ſignaculo ſuo ſignare ⁊ ſigillũ eis ĩmp-

mere. Inde etiā venit archicancellarius quaſi
princeps cancellarie ſm azo. in ſum. Differūt
tamen cancellare ⁊ ſubpunctare. q2 cancellare
eſt litteram linea per mediuʒ ducta damnare.
ſed ſubpunctare eſt litteras punctis ſuppoſitis
damnare.

Calliditas Re. ſ. dolus malus. Eſt enim cal-
liditas dolus adhibitus tacendo . vt no. ff. de
do. ma. l. j. i glo. Inde callid⁹. i. fallax l' aſtut⁹.

Caligatus. i. miſerrimus. Inde caligatus mi-
les dicit̃ qui habet ferreas ocreas vel caligas
de coreo. Etiā idē eſt ꝙ infirmus vel obſcurus
has expoſitões fac̃ gl. i. l. a caligato. C. ð nup.

Canonia eſt ius quod prouenit ex electione ⁊
receptione in fratrē. vel ē ius percipiēdi fructū
prebēde ſiue redditus. c. relatū de prebē.

Canonica monitio eſt quando interuenit cita
tio cū tribus monitiōibus vel vna perempto-
ria tres continens de qua in. c. conſtitutionem
de ſen. excō. li. vj.

Canonica portio de canone deputata eccleſie
prochiali de relictis parrochiano defuncto il-
li eccleſie vbi elegit ſepulturā cū alibi ꝙ in par-
rochiali elegerit eam. Et ē ſm varias cōſuetu-
dines alia ⁊ alia. Nā medietas alicubi tercia.
alicubi quarta dat̃. de ſepul. c. certificari.

Canō grece ē regula latie. iiij. di. canō. Et i vna
ſignificatiōe ē id qd i cōcilio generali vel ꝓui-
ciali ſtatuit̃. ⁊ ſic capit̃ de cōſti. c. canonū ſta-
tuta. In alia ſignificatiōe videtur eſſe id qd ab
emphiteota de re ēphiteotica ſoluit̃. ⁊ ſic videt̃
ſumi ab azo. in ſum. C. de iure emphi. ð. Ex h
autē cōtractu. Etiā dicit̃ illud qd ſumit̃ ꝓ pe-
dagio vel vectigali. ff. ð publi. ⁊ vecti. Et nota
ꝙ qñ papa vult ꝯdere canones poſſūt epiſcopi
cōtradicē ꝙ nō cōueniūt cōſuetudini regionis
eorū. di. iiij. Erit autē lex. ⁊ notat̃ i. c. ſequēti in
ver. iudicē. vbi querit̃ an ſentētia pape ꝑuale-
at ſentētie epiſcoporū. Et ꝙ nō. q2 orbis maior
ē vrbe. xciij. di. legim⁹ poſt mediū. ⁊ ibi glo. ꝙ
ſtatutū ꝯcilij ꝑiudicat ſtatuto pape ar. ꝯ ibidē

Canō largitionariū titulorū ē ſumma tributi
⁊ preſtat̃ de regulari ꝑſtatiōe a ꝓuincialib⁹ fi-
ſco. Et dicunt̃ tituli q ex ſpecialib⁹ titulis. i. lit
teris breuib⁹ cauta legunt̃. vt. C. de iure fiſci.
l. pen. ⁊. C. de āno. ⁊ tribu. l. iij. §. acceptatio-
nes. ⁊. l. j. de canone largi. ti. li. x. ſm accur.

Canon frumentarius vrbis romane eſt cert⁹
numerus menſurarum frumenti qui ſingulis
annis metebatur rome. l. j. ⁊. ij. eo. ti. li. xj. qd
erat etiam de oleo. Et contra hoc non licebat
alicui beneficium vel indulgentiam aut priui-
legium impetrare ⁊ impetratum non valuit. vt
ibidem dicitur. Item canonū quidem eſt late
ſentencie. quidē ferende. Et prim⁹ exprimitur
per verbū ſit innodatus vel eoipſo. Secūdus
per verbū innodetur. vt ē glo. in. c. quicūqʒ. de
here. li. vj. Itē canō habet ſub ſe quattuor ſpēs
. xxv. q. iij. ſi quis dogmata.

Canonia eſt nomē tituli ⁊ iuris. prebēda vero
nomen facti ⁊ cadit i extraneū vt no. Inno. i. c.
cū in. de conſti. Quere. ſ. prebenda.

Cape ē ita accipe ꝙ id qd capis tuū fiat. vñ a-
liud ē capere ⁊ aliud accipere. q2 cape ē cū effe-
ctu quod ſecū remāſurū ē. Ideo nō videt̃ qs ca
pere qd erit reſtitur⁹. Sʒ accipe ē ſi quis ñ ſic
accipiat vt habeat. ⁊ ſic accipe potes illud qd
nō fit tuū accipiēdo. rubri. j. C. li. x. ⁊. ff. ð ver.
ſig. l. aliud eſt capere.

Capiēdis. i. diſtrahēdis pignorib⁹ tributoruʒ
Re. ſ. pign⁹ ⁊ tributa.

Captio. i. deceptio. Inde captioſum ⁊ ē dece-
ptoriū vel deceptioſum aut doloſuʒ. vt no. Io.
an. de offi. dele. ſi duo. li. vj. i glo. j. in fi.

Captio cā mortis al's capio ſm azo. ē . qñ per
mortē alic⁹ occaſio capiēdi obuenit alicui. ex-
ceptis his capiēdi figuris ⁊ cauſis q̃ certis et
ꝓprijs nominib⁹ nūcupant̃ vt hēditas legatuʒ
⁊ fideicōmiſſuʒ. q2. ſ. tal' captio vel capio ñ ici-
dit i naturā acceptiōis hēditatis legati vel fi-
deicōmiſ. Et cā mortis capio ſm azo. i ſū. C.
ð dona. cau. mor. ē cū poſt mortē alicui⁹ aliqd
dat̃ alicui cā cōditiōis iplēde vl' aliqd ꝓuenit
ad aliquē mortis occaſiōe nec tñ aliq̃ certo trā
ſlatiōis l' acceptiōis nomie nūcupat̃. Verbigra-
tia. fundū tibi cōmiſi vt ticio dares. cū tu poſt
mortē meā ñ haberes fundū dare ticio. dediſti
ſticho q forte ē heres. ⁊ ſtich⁹ tūc cā mortis ca-
pit. cū fund⁹ ei donat̃ cā mortis. q2 donatō me
rā obtiʒ volūtatē l' libratē ⁊ ñ ēptā l' ꝯditōnatā

Capitio Re. ſupra annona.

Capitatō ciuiū cēſib⁹ ximēda capitutō. i. cēſ⁹
capitis. vñ dicebāt̃ ciues rōani ꝑ excellētiā ex
ēpti. ⁊ qdā oriētales ꝓuicie. l. vnica. C. c. ti. li.
xj. Quidā tñ dicūt ꝙ loqt̃ illa lex i plebe c⁹ libʒ
vrbis capicioſe ꝑ h qd dicit ⁊ excipitur.

Capite cēſure dr̃ q dat cēſū ꝓ capite. C. inqui.
cau. colo. capi. cen. domi. acu. poſſunt li. xj.

Capital' īimic⁹ qs dicat̃. vide accur. ff. ð arbi.
l. lʒ aūt i glo. iij. ⁊. ff. ð teſt. l. iij. §. ij. i glo. ⁊ bar.
ff. de q̃ſti. l. j. §. ſi qs dicat̃.

Capitulū vno mō ē loc⁹ vbi res capitales fir-
mant̃. Scđo ſignificat lectiorē. Tercō diſtincti
onē vt ille lib hʒ qnqʒ capl'a. Quarto ſigficat
ꝯgregationē multorū. ⁊ ꝑcipue virorū eccleſia-
ſticorū. ⁊ no. Io. an. i. c. capitulū de reſcriptis.

Capti ⁊ poſtliminiū reuſi. Re. ſ. poſtliminiū.

Capitis diminutio eſt ſtatus commutatio. vt
qñ liber efficit̃ ſeruus. Et eſt triplex diminutō
capitis. ſ. maxima media ⁊ minima. Mini-

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

ma capitis diminutio ē. qñ qs nec ciuitatē ĩ q̄
morat̃ nec libertatē amittit. ſ3 tñ patit̃ contra
ſe ſtat⁹ cõmutationē vel minorationē circa fa-
miliā. vt q iuris ſui ē. alieno iuri icipit eſſe ſub
iect⁹. veluti ꝑ arrogationē. aut cũ qs emācipa
tur q p̄rio erat ĩ aliena poteſtate. Et dz itelligi
p̄dicta p̄ſcriptio cũ ꝑmutat̃ ſtat⁹ homis facto
ei⁹ iteruenīēte vel ĩ ꝯdēnādo vel emācipādo vl'
arrogādo vel adoptādo vel etiā ĩ reuocādo ex
igratitudie. vñ licet patre alic⁹ mortuo mutet̃
ei⁹ ſtat⁹. q2 ſui iuris ē fact⁹: nõ iõ capite dimi-
nut⁹ ē. Et ſtat⁹ hic ponit̃ ſm azo. ꝓ ciuitate et
libertate vel ciuitate tm̄. vel p̄ria ptāte ſeu ꝓ-
pria ptāte aut media. Tria. n. ſunt q̄ hȝ hõ. ſ.
ciuitas libertas ⁊ familia. Et ſm hec tria ſunt
tres capitis diminutiões. Media capitis di-
minutio ē cũ ſalua libertate ciuitas amittit̃.
vt cũ qs deportat̃ ſeu relegat̃ ad exiliũ ꝑ quin-
quēniũ vel bānit̃. Maria capitis diminutõ ē.
cũ ciuitas amittit̃ nec libertas retinet̃. vt cum
deportat̃ qs ĩ iſulā ⁊ ſeru⁹ efficit̃ aut ĩ metallũ
dānat̃. ⁊ ſic etiā bānit̃ ĩ op⁹ metalli. vel ſi ma-
ior. xx. annis patit̃ ſe venũdari ad p̄ciũ ꝑticipā
dũ. vel ſi manumiſſus ĩ ſeruitutē ex igratitudie
reuocet̃. Pena autē dānādi ĩ metallũ hodie lo
cũ nõ habet. vide inſti. d̄ capi. di. per to. ⁊ ſpe.
ti. de tuto. §. tutela.

Capſarij dicũtur q ĩ balneis veſtimēta ſuſcipi
unt cuſtodiēda. Vel aliter. ſunt illi qui portāt
alijs libros ad ſcolas.

Carbonianũ Re. ſupra bonorũ poſſeſſio car-
boniana. Vñ ſm Azo. dicit̃ a carbonio inuēto
re vel auctore. Et dat̃ ſolũ nato ⁊ ñ naſcituro.
in quo differt ab edicto de ventre in poſſeſſio-
nem mittēdo quod ſubuenit naſcituro.

Carbonũ appellatiõe qd contineat̃. vide. ff. de
v̄. ſig. l. carbonũ. vbi appellatiõe materiati nõ
cõtinet̃ materia vt appellatiõe librorũ nõ carte
. ff. de le. iij. l. librorũ. §. q tñ. Nec ecõtra appel-
latiõe materie ꝯtinet̃ materiatũ. l. ſeru⁹. c. ti.
Et ſic nõ ꝯtinētur ligna ad coquēdũ vel calefa
ciendũ quia non ſunt carbones.

Cardularij iudices dicebātur oli illi q ab impe-
ratore habebāt poteſtatē iudicādi ⁊ illos ſolũ
q corā eis eligebāt litigare ⁊ poterāt eligere ſi
ne cõſenſu ꝓpriorũ iudicũ. ſicut tradit̃ ĩ glo. l. j.
ff. de iudicijs.

Carthophilaciũ ē armariũ vel loc⁹ ĩ q̄ carte re
ſeruant̃. ⁊ dicit̃ a carta qd̄ ē iſtrumētũ vel ſcri-
ptura. ⁊ philare cõſeruare. quaſi. ⁊c̄. vt no. c. j.
de ꝓba. ⁊ c. ij. xc. diſt.

Carta ſeu iſtrumētũ ſeu reſcriptuȝ dicit̃ falſa
ſeu falſuȝ. xiiij. modis. vt no. i. c. ĩ memoria di.
xix. ĩ glo. ĩbi falſa. Primo ex dicto vl' tacito. Se
cũdo ſcripto. Tercio facto. Quarto ſine teſti-
bus. Quito ꝑ ſubſcriptiões varijs manibꝫ no-
tatas. Sexto ꝑ alienũ ſigillũ dũ ꝓpriũ habeat.
⁊ ſic de alijs. vt ibi.

Caracter ꝓprie ē ſignaculũ quoddā q̄ aliud i-
ſignit̃ vt ordiatur ĩ aliquē finē. ſicut caractere
iſignit̃ denari⁹ ad vſuȝ ꝯmutatiõe. Et milites
caractere iſignātur q̄ſi ad militiā deputati. hõ
autē fidelis ad duo deputat̃. ad fruitionē glo-
rie ⁊ ad hoc iſignit̃ ſignaculo gratie. Apoca.
vij. Nolite nocē terre ⁊ mari quoadvſqꝫ ſigne-
mus. Secũdo aia fidel' deputat̃ ad recipiendũ
vel tradēdũ alijs que ꝑtinēt ad cultũ dei. ⁊ ad
hoc iſignit̃ caractere ſacramētali. i. ſigno ide-
lebili anime impreſſo.

Carena dicit̃ a carētia hominũ vel cibariorũ.
Nā p. xl. dies ieiunāt ĩ pane ⁊ aq̄ ⁊ icludunt̃ ĩ
aliq̄ ſecreto loco iuxta eccleſiā. vbi nõ habēt cõ
ſortiũ hominũ. vt no. Hoſt. i. c. accuſaſti. de ac.
cu. Et ſimile no. glo. in. c. ij. de ſpon.

Carcucarij ſciſorij ⁊ atriarij idē ſunt. videlicet
ſerui vel cuſtodes atrij.

Cardiales dicti ſunt a cardie. q2 ſicut oſtiũ re
git̃ a cardie ſic ꝑ eos regit̃ eccleſia vniuerſal'.
xxiiij. di. p̄ſbiteri. dicũtur etiā qñqꝫ cardiales
. i. pricipales. q2 ꝑ eos dȝ officiũ ĩ eccia regi.

Carnificare ē carnes face. ſ. mactare. Inde car-
nifex q carnes facit ⁊ vēdit. de ap. ſignificāte.
Etiā homicide ſolēt dici carnifices. vt glo. iiij.
in cle. j. de vi. ⁊ ho. cle.

Caſelle ſũt granaria ĩ qbus fruct⁹ cõponunt̃.
ff. de iudi. l. j. ⁊ dicit̃ quaſi cellule granariorū
al's granorum.

Caſtell⁹ ſm Alber. vel caſtellũ ſm alios. dicit̃
ſm ſpe. receptaculũ qd̄ aquā publicā ſuſcipit
q̄ ducit̃ ad aliqd̄ p̄diũ irrigandu3. Re. j. de aq̄
caſ. edu. vt. ff. de aq̄ q̄t. ⁊ eſti. l. j. §. equiſſimũ.
Al's. i. caſtrũ. ff. de le. ij. l. ticia. §. fi.

Caſtrũ ſi vēdat̃ iuſpatronat⁹ ei ānexũ accedit
ſec⁹ ſi vēdo pallaciũ vbi ē eccl'ia vbi habeo iuſ-
patronatũ. de hoc vide Inno. i. c. ex litteris. d̄
iurepa. Et Ho. ĩ ſum. de iurepa. §. q̄liter. ij. q.
vij. accuſatio.

Caſſitare ē minutatim vel minime ſtillare.

Caſtrēſe peculiũ. Re. j. peculium.

Cathedra ſm Hu. ē grecuȝ. ⁊ ponit̃ ꝓ excelſa
ſede iudicis p̄ſidētis. Et d̄r a cathos. i. ſedes
⁊ edra ſpõda. q̄ſi ſpõdata ſedes. Et ponit̃ et̄ ꝓ
ſede doctoris. Ita dicit glo. ĩ cle. dudum. de ſe
pul. Et allegat ibi grecilmũ. vñ. Rex ſoliũ do-
ctor cathedrā iudexqꝫ tribunal.

Cathedraticũ ē qd̄ ſoluit̃ ānuati ep̄o a ſuis cle
ricis ſue dyoce. ĩ ſignũ ſubiectiõis vel obediē-
tie ⁊ etiā ſuſtētatiõis. ⁊ ē duorũ ſolidorũ. vt. x.
q. iij. placuit. ⁊ de offi. or. ꝯquerēte. Et dicit̃ ca
thedraticũ q2 ſoluit̃ ad honorē cathedre ep̄al'.

x.q.iiij.c.j. Et nō dʒ exigi vltra ātiquū moꝛē.c.
q.nec numer⁹. Per qd̄ colligit̄ ꝙ pōt curre̅ ꝑ
ſcriptio i quātitate cathedratici.c.oli. de ceſi.
Sʒ totalit̄ nō ꝑſcribit̄ qn ſoluat̄ ſm no. Joh.
theu.xvj.q.vij.quicūqʒ. Et vide arch.c.j.de ꝑ
bē.li.vj. vbi ꝯtrariū alle. Hoff. ⁊ Hug.xiiij.q.
ij.in pꝛin.

Cathecizare ē ībuere docē ſeu īſtruē vel bn̄dice
re. Inde cathecīſm⁹. Nā āte baptiſmum iſtrui
debēt baptiſandi i fide ⁊ ꝑcipue adulti. de cō
ſe.di.iiij.āte.xx. Ita no.glo.i.c. ꝑ cathecīſmū.
de cogna.ſpiri.lib.vj.

Cathecuminus inſtruct⁹ dicit̄ vel q baptiſari
ꝓponit medio tēpoꝛe ſimbolū dei diſcēs.xlviij.
di.§.j.⁊.c.qm̄ multa. Vel dicit̄ audiens. co ꝙ
doctrinā āte valuas eccie audiat cuʒ ſuſcipere
velit baptiſmum.

Cathbolog⁹ ē ſuperioꝛ pars molēdine.ff.ꝺ fun.
inſtru.l.cum delanionis.

Caſtrametoꝛ.i.pono figo vel diuido caſtra.

Cathom⁹ ē flagellū ex virgis factū i modū ſco
be.⁊ tali vtuntur religioſi in capitulis.

Cautio hec dictio ex ꝓpꝛio ſignificato ſignifi
cat nudā ꝓmiſſiōeʒ ex q̄ īducit̄ firma obligatō
.C.ꝺ v.ſig.l.ſanctim⁹.vt qs tenet̄ cauere ꝺ eui
ctione de vicijs ⁊ moꝛbis. Et itellige nudā a fi
deiuſſoꝛibꝫ ⁊ pignoꝛibꝫ ſʒ nō a ſtipulatiōe. Nā
aſtrict⁹ cauere.dʒ ſtipulatiōe cauere vt obliga
tio fit firma.l.penul.§.docere.ff.ne qs i ius vo
cat̄ ſe.vi.eximat.⁊ de cle.n̄ reſi.relatū. Nūqʒ
ſignificat cū pig̃ribꝫ vl' fideiuſſoꝛibꝫ qn̄ h̄ aliō
vbū ei adiūctū declarat vt mādaui ꝓcuratoꝛi
vt recipiat ydoneā cautionē a debitoꝛe al's nō
dare dilationē.ibi cautō itelligit̄ cū fideiuſſoꝛi
bus l' pignoꝛibꝫ.l.ſi mādato.§.fi.ff.mandati.
Ratō ſignificati ſumit̄ ex vbo ydoneā qd̄ ap
ponit̄ vt addat ⁊ foꝛtioꝛē cautionē exp̄iat q̄lis
n eſſet ꝑ ſtipulationē ſolā. Itē ꝑtoꝛ ibi iubet ꝓ
collatiōe bonoꝝ faciēda recte caueri.vt.l.j.§.
iubet.ff.de colla.bono.ſignificat cū fideiuſſoꝛi
bus l' pignoꝛibꝫ.vt.§.caueri.c.l.⁊ h̄ rōne verbi
recte. Nūqʒ ſignificat cum fideiuſſoꝛibꝫ ⁊ n̄ cū
pignoꝛibꝫ.qn̄ cautio ꝺ ꝓcuratoꝛe exigit̄.l.j.ff.
ꝺ ꝓcur.ꝑ.l.ꝑtoꝛie.ff.ꝺ ꝑto.ſtipu. Et hec ē cau
tio ꝑtoꝛia requirēs fideiuſſoꝛes ex lege poſiti
ua ꝑtoꝛis ꝑall.que ē facta ꝓpt honeſtatē iudi
cij.vt eni ꝓuiſio legis aliqd opet̄ ⁊ n̄ iutilis ſit
.l.ſi qn̄.ff.de le.j.tūc ex iuſta cā qn̄ debitoꝛ bo
na dilapidat iudex facē dʒ ꝙ caueat creditoꝛi.
Cautō ē generale nomē oīm ſecuritatū q̄tiens
qs ſecur⁹ reddit̄ ꝺ eo qd̄ ſibi ꝓmittit̄. Vnde.
Cautio ꝑuata cū trio teſte notata. Hoc ius eſt
nacta qd̄ cautio publice facta. Et diuidit̄ i mł'
tas ſpecies.qꝛ alia ē cautio ypothecaria. alia
cirographia. Et poſſūt dici ſatiſdatiōes. Etiā
cautio dicit̄ carta i qua ſcribit̄ computatio.vt
Luce.xvj. Accipe cautionem tuam ⁊c̄.

Cautio rati dāda ē cū ꝺ mādato dubitat̄. C.ꝺ
ꝓcur.l.j.⁊ dicit̄ illa ſecuritas que reqrit̄ a ꝓ
curatoꝛe actoꝛis ꝓ dn̄o cui⁹ noīe agit ꝙ ratuʒ
habebit oē illud qd̄ i iudicio ꝑ illū factū fuerit.
vn̄ cauere de rato vel ſatiſdare ē ꝓcuratoꝛē a
ctoꝛis ꝓmittē velle ꝑſeuerat̄ vſqʒ ad finē litis.

Cautio fideiuſſoꝛia ē.qn̄ iteruenit fideiuſſoꝛ ꝑn
cipali obligatiōi. Et dr̄ ſatiſdatio ⁊ he ſūt mł'
te.vt de lite ꝓſequēda.iudicio ſiſti.iudicatum
ſolui.⁊ de rato.

Cautio fidei ꝓpꝛie interuētu.dicit̄ que fit ꝑ fi
dem ꝑſtitā ſine ſolēnitate iuramenti.

Caucio iuratoꝛia eſt.quādo compꝛomiſſio iu
ramento firmatur vt quando iuro ſolēniteꝛ me
debere aliquid vel impleturum pꝛomitto.

Cautio nudo pacto eſt. cum aliquis fidem to
tam habet de me ꝙ contentus ſit nuda pꝛomiſ
ſione mea. Et hoc pꝛopꝛie dicitur pollicitatio
vel pollicita cōuentio.vnde vere ⁊ pꝛopꝛie dici
tur ſatiſdatio.⁊ ſatiſfactio dici poteſt. Sed ſa
tiſdatio ꝓpꝛie eſt cum duo paciſcētes duas ſcri
pturas ſub eadem foꝛma verboꝝ inter ſe cō
ficiunt ⁊ mutuo tradūt.et pollicitatio ⁊ ſatiſ
datio cautele dici poſſunt ꝓpꝛie loquēdo.

Cautio pignoꝛaticia ſiue ypothecaria ē.cū pi
gnus traditur aut ypotheca ſuppoꝛtatur. ⁊ di
citur etiam ſatiſdatio.

Cautio de euictione dicitur.quando ſecuritas
pꝛeſtanda eſt vel pꝛeſtita emptoꝛi a venditoꝛe
ſit ea conditione vt ſi ab eo euincatur venditoꝛ
ei reſtituat extimationē rei in duplū vel in ſim
plum ꝓut iter eos pꝛius conuentum eſt.

Cautionum autem alie multe poſſunt eſſe ſpe
cies.pꝛout ad diuerſas materias applicantur.
vnde ſpe.in tractatu libelli.ti. de pignoꝛibus.
§.ſequitur.vbi quaſdam alias ſpecies cautio
num pꝛoſequitur.

Cautio de damno infecto ē q̄ pꝛeſtat̄ cum tua
dom⁹ ruinoſa ruinā minat̄ domui mee. vel et̄
ꝑſtat̄ ſm quoſdā cū timeo ꝙ aliqs mihi iſidiet̄
poſſuʒ agē vt mihi ꝑſtet cautōeʒ ne me offēdat.

Cautio de ope moliēdo quā ꝑſtat ille qn̄qʒ cui
nūciat̄ op⁹ nouū.ſ.ꝙ ipſum op⁹ demoliatur ſi
cōſtiterit eum iniuſte edificaſſe.

Cautio de vſufructu ī q̄ de duobꝫ cauet̄.ſ.ꝙ v
ſufructuari⁹ re nō male vtat̄. ⁊ ꝙ etiā vſufru
ctu finito reſtituat qd̄ ex re ipſa ſuperat.

Cautio qua heres cauet ipſi legatario cum he
res dat fideiuſſoꝛes legatario ꝺlegato ꝑſtādo.

Cautio q̄ legatarius cauet heredi ē illa qua le
gatari⁹ ſatiſdat heredi. vt ſi falcidia locū ha
beat ꝙ āpli⁹ nomīe legati recepit quā rō legis
falcidie patit̄ id heredi reſtituat.

Cautõ arrogatoꝝ q̃ arrogatoꝛ ſtipulaẽ ſuo pu
blico ꝙ reſtituat arrogato que ab eo habuit vľ
eis ad q̃s ꝑuētura ſit. ⁊ ꝙ dabit ſibi quartā ꝑ-
tē de bonis ſuis ſi eū ſine cauſa emancipauerit
ſeu exheredauerit.

Cautio q̃ cauet̃ ei cui reſtitutio fieri dꝫ ꝑ quaꝫ
rogat⁹ reſtituere bona alic⁹ ſi ſine liberis de-
ceſſerit quicqd poſt morteꝫ de hẽditate extabit
cogit̃ cauere illi cui debet fieri reſtitutio ꝙ ſer
uabit ei quartam partem.

Cautio muciana a mutuo iuriſcõſulto dicta ē.
Et hꝫ fieri ī vltimis volūtatibꝫ. cõmunit̃ ſm
doc. ⁊ nõ ī cõtractibꝫ. ⁊ fit ī cõditionibꝫ nega-
tiuis puta ſic dicēdo. Si tici⁹ capitoliū nõ a-
ſcēderit. ſi ſeruū non manumiſerit. lego ei. xl.
muciane cautiõis. ff. de cõdi. ⁊ demõ.

Cautela ē diminutiuū a cautiõe. ⁊ tñ quãdo-
qꝫ ſupabundātiā īportat. vt cū dicit̃ habūdās
cautela nõ nocet. l. teſtamēta. in fi. C. de teſta.
Quicqꝫ q̃ ꝓpter cautelā fiūt no. archi. l. di. pre-
ſbiteros. inde cauteloſus. i. ꝓuidus circūſpe-
ctus vel plenus cautelis.

Caupo qd ſit patet. ĩ. ĩ dictiõe ſtabularij. ĩ fi.

Catul⁹. i. ſapiēs media ꝓducta. ſꝫ media bre-
uis ē aīal. vnde ē aīal catul⁹ fruit̃ rõne catul⁹.

Cauillatio ē quãdo ab euidēter veris trāſit̃ ad
euidēter falſa ꝑ quandã verborū īuolutionē vľ
ſophiſtriā. c. venerabilis de iudi.

Cauſa ē ex q̃ aliqd ꝓducit̃ vt pat̃ ē cā filij. ⁊ cõ
tract⁹ cā obligatiõis. l. ⁊ an eā. §. actiões. ff. ꝺ
excepti. rei iudi. Itē cauſa eſt finis ex q̃ ĩpulſio
dat̃ faciēde diſpoſitiõi. ⁊ ita ſumit̃ ī ti. de con-
di. ⁊ demõ. ⁊ cauſis ⁊ modis earū. Ubi patet
ꝙ cauſa differt a mõ q ē de futuro ⁊ a cõditio-
ne que etiā ē de futuro ⁊ ſuſpēdit. Etiā a demõ
ſtratiõe que tñ declarat rē vel ꝑſonā. v. g. Pa
tron⁹ põt cõpellē libertā vt nubat ne īpediatur
matrimoniū vt ciuitates repleant̃. Iſte finis
vt ciuitates repleant̃ ē cā ꝓcēde legis. iõ dicit̃
ꝙ ceſſāte cā ceſſat lex. vt. l. adire. §. q̃uis. ff. de
iurepatro. Et vtimur ꝓmiſcue illis ꝟbis. Ceſ
ſāte cā legis vel ceſſāte rõne legis. Differūt tñ cā
⁊ rõ. qꝛ rõ ē ocul⁹ cordis diſcernēs rē ꝑ mediū.
Sꝫ cā ē qꝺ ī facto accidit vel non accidit ꝑ qꝺ
rõ diſcernit qd iuris. Dicit̃ et cā efficiēs. ut. l.
ꝯditoꝛ legis ī cõtractibꝫ cõtrahēdis. Cā mate-
rialis ī legibꝫ ē materia de q̃ ī ill' diſponit̃. Et
cā formalis ē mod⁹ tractādi ⁊ forma ꝯtrahen-
di vel diſponēdi q̃ addit̃ cõtractui vel diſpoſiti
oni. Dicit̃ etiā cā īſtrumētalis vt ē īſtrumētuꝫ
artificis. Et breuit̃ quicqd ad eſſe alic⁹ rei cõ-
currit. cā dicit̃. alit̃ ⁊ alit̃ tñ. Et ſignificat̃ cā ꝑ
dictionē ſi vt dicēdo dono vel lego illi ſi nego-
cia mea geſſerit. l. demõſtratio. §. j. ff. de ꝯdi. et
ꝺmõ. Itē ꝑ dictionē qꝛ iſti. ꝺ le. §. lõge magis.

Et ꝑ dictionē quoniã. nã exponit̃ ꝑ qꝛ. Iteꝫ ſi-
gnificat̃ cā ī dictiõibꝫ illatiuis. vt dicēdo. Ti-
ci⁹ negocia mea geſſit. iõ vel idcirco ſibi lego.
Itē ī dictiõe cū vt dicēdo. cū tici⁹ negocia mea
geſſerit lego ſibi. ⁊c̃. Etiā ī dictiõe ſiue. vt ſiue
tici⁹ negocia mea geſſerit ſiue aduocat⁹ fuerit
⁊c̃. Itē ī ꝑpoſitiõe ꝓ. vt ibi lego vineas ꝓ alim
tis. l. fi. §. j. ff. de ali. ⁊ ciba. lega. vñ ſēſus ē. ꝙ
ex cauſa alimētorū lego vineas. Itē ſignificat̃
cā ꝑ dictionē nomīe. vt dicēdo lego vxori. xl. no
mīe dotis. l. cū quidē vxori. ff. de le. ij.

Cā dicit̃ a caſu q̃ venit. Nã cā ē materia ⁊ ori-
go negocij neduꝫ diſcuſſiõis examīe pateſacta
que dū ꝓponit̃ cā ē. dū diſcutit̃ iudiciū. cū diffi
nit̃ iuſticia. c. for⁹. de. ꝟ. ſig. vbi Bern. dicit in
glo. Cā ē res ī dicēdo poſita cū īterpoſitiõe cer
tarū ꝑſonaruꝫ. ſ. actoris rei. iudicis. ⁊ teſtis. ⁊
dicit̃ a caſu qꝛ caſualit̃ occurrit ꝓt hominū vo-
lūtatē. Et differūt cā ⁊ actio. Nã cā ē negociuꝫ
vel ꝯtract⁹ ex q̃ qs mouet̃ ad petēdū vel litiga-
dū. vt ē vēditio vel locatio rei ex q̃ orit̃ obliga-
tio ⁊ ē cā ꝓxia obligatiõis que obligatio parit
actionē. cum obligatio mr̃ ſit actiõis. Et ē du-
plex cā. ſ. ꝓxima ⁊ remota q̃ differūt ī actione
reali ⁊ ꝑſonali. Nã ī ꝑſonali remota ē ipm fa-
ctū. ꝓxima ē ipſa obligatio. ⁊ ī ꝑſonali nõ ſuf-
ficit exprimē cām ꝓximā dicēdo ago ꝯtra te. qꝛ
obligaris mihi ī. x. Sꝫ oꝫ exprimē cām remo-
tā. vt dicēdo. ꝯuenio te qꝛ mutuaui tibi. x. In
reali ꝓxima cā ē dominiū. ſꝫ remota ē ex q̃ cõſe
quit̃ qs dominiū. Et nõ ē neceſſe exprimere re
motā. vt dicēdo ago contra te. qꝛ emi domum a
Bern. ſꝫ ſufficit exprimē ꝓximā cām dicēdo a-
go cõtra te. qꝛ ſum dñs dom⁹ illi⁹. vt hec notā-
tur in glo. ⁊ ꝑ doc. c. dilecti filij. de iudi. De di-
uerſis ſpeciebꝫ cārū. vide bonā glo. xj. q. j. ī ſū.
Eſt eñi quedā cā ſpiritual' vel ānexa ſpirituali
vt illa q̃ fit de iurepa. Quedā ciuilis vt cū agi
tur ſuꝑ rei vēdicatiõe ī cā pecuniaria. Queda
crimīalis. vt cū agit̃ directe de crimīe. Quedā
mixta vt cū agit̃ de crimīe ciuiliter vt de adul-
terio ad ſeꝑationē thori. In his tribꝫ vltimis
caſibꝫ iurat̃ de calūnia. ī primo nõ iurat̃ ꝺ ca-
lūnia ſed tñ de veritate dicēda.

Cauſe criminales dicuntur ī quibꝫ agitur ad
vindictā ſiue ad penā. Et hoc etiā dicitur quã
doqꝫ agi crimīaliter quando agitur ad vindi-
ctam publicā. Quandoqꝫ dicitur agi ciuiliter
quãdo agitur ad penā ꝑ modū inqſitionis de-
nūciatiõis l' ad īntereſſe ꝑtis ꝑ viā accuſatiõis.

Cauſa minima ē duorū vel decē aureorū vľ qn-
quaginta ſolidorū vel illa que ñ ſufficit ad ſū-
ptus iudiciales.

Cauſa autē argumēto. ſ. naturalis rõnis ꝯſtat
aut ꝓbatione teſtiū vel tabularū ⁊ inſtrumen

torū.ca.for⁹.de v̄.ſig.facit.n.probationē cōfeſſio.vt ibi notatur in glo.j.

Cauſe fauorabiles ſūt q̄ttuor.ſ.d̄ libertate.matrimonio.dote ꝛ teſtamēto.c.duobꝫ.d̄ re iudi. ꝛ de cā no.pau.i cle.dudū.de ſepul.ſup verbo cauſis.ꝛ Jo.an.in.c.cū dilecti.de accu.

Cauſor.aris.i.conqueror.

Cedendarum actionū bn̄ficiū ē ꝑ qd̄ poſtulat̄ poſſum fideiuſſores. Et alij q obligati ſūt i vna obligatiōe ſibi cedi i alia cōtra fideiuſſores ꝛ alios qbus ſūt obligati. alioqn niſi cedat̄ eis pn̄t recuſare ſolutiōes.vt inſti. de ſatiſda.§.ſinaūt. ꝛ.C.de ſolu.l.ſtichū vel pāphilū.§.penul. De h vide i ſpe.ti.de renūc.§.finitis.v̄.poſtremo dicēdū de beneficijs ꝛ alijs Re.ibidē.§.paruꝫ ante.v̄.ꝛ nota.ꝛ vide infra.renunciatio.

Ceda idē ē qd̄ carta.ide cedula carta parua.

Cedē bonis ē ab vniuerſitate bonorū ſuorū recedē ꝛ eis abrenūciare veluti qn̄ aliqs oneratus debitis vl' obligat⁹ ē pluribꝫ nō habēs vnde ſoluat vel ſatiſfaciat omnibꝫ creditoribꝫ abrenūciat bonis ſuis vniuerſis cedēs ill'.vid.j.ceſſio. Etiā cedē ē vēdē.l.ſi dubitet̄.ff.de fi.inſtru. Et h nota ꝓ ſtatutis. Et cedēs bōis nō liberat̄ etiā a ciuili obligatiōe.l.q bōis.ff.de ceſſione bonorū.vbi no.accur.lꝫ ꝯrariū tenuerit glo.ꝛ male.i.l.vbicūqꝫ.ff.de fideiuſ. Itē n̄ admit̄ debitor fiſci vl' reipub.volēs cedē bōis ſm Mar.i.l.is q bonus.ff.d̄ ceſſi.bo.q̄uis videat̄ tenere oppoſitū i.l.iij.iūcta glo.C.de ceſſi.bo. Et bn̄ficio ceſſiōis renūciari nō pōt ſm Mar.i.l.alia.§.elegant̄.ff.ſolu.ma.licet cy.videat̄ tenē cōtra.i.l.j.C.q.bo.ce.poſ. Et bonis cedi pōt nō tm̄ i iure ſꝫ et ꝯ ius ꝛ ſufficit ꝑ nūciū et ꝑ ep̄lam id declarari.l.fi.ff.de ceſſi.bonorū.

Cedē actiōi ē ius actiōis mihi ꝯpetētis i aliuꝫ trāfferre.ꝛ ipm q̄ſi in locū meū ponē.ita vt dicta actiōe poſſit vti aduerſus eos contra quos actio talis poterat intentari.

Cedē diē ē incipe diē debiti vt ſi mihi ꝓmiſeris cētū ſi ticius fact⁹ fuerit cōſul vel ep̄us.vl' ſi nauis ex aſia venerit.cū he cōditiones extiterit tūc dicit̄ dies obligatiōis cedē. Uel dieꝫ cedere.debiti ē peccuniā incipe deberi.vt ſi debeas mihi cētū i feſto Joh.bap.adueniente feſto dr̄ veire dies debiti.l.cedē diē.ff.de ver.ſig.

Celicole dicunt̄ illi q celū vel planetas celi.ſ.ſolē lunā ꝛ ſtellas q̄ſi deū colūt. Et hi lꝫ xp̄iani ſunt vel nō.tamē nō ſunt tenēdi i plena veneratiōe xp̄ianorū.ſꝫ nec ceterorū hereticorū penas pati debēt ſm leges.vt.C.d̄ iudeis ꝛ celi.l.celicolarū ꝛ quaſi per to.titu.

Cella a celando.i.occultādo dicit̄.ca.priuilegium.de ver.ſig.in glo.v.

Celebs dicit̄ ille qui nō vult cōtrahere matrimonium. ꝛ hic ſm Azo.forte orbus dicebatur q2 ſine matrimonio ꝛ ſine liberis erat. Et illi olim nō poterāt cauſa mortis donāre quod hodie ꝑ leges corrigit̄ vt patet.C.de infirmādis penis celibat⁹ ꝛ orbitatus.dicit̄ autē celebs q̄ſi celo beatus.q2 talis ē ſm Yſi. qualia ſunt lumina in celo q̄ abſqꝫ cōnubijs ſunt.

Celibat⁹ venit inde ꝛ ē ſtatus vel modus ꝑmanendi ſeu viuēdi ſine cōiugio. vnde ꝓut dicūt theologi.celibat⁹ Jobis.i.virginitas vel caſtitas nō preferebat̄ cōiugio abrahe.

Cemētarij dicunt̄ operatores murorū idē quod lathomi.q2 cemento calcis ꝛ arene vtuntur.

Cenaculū ē locus aptus ad cenādum vel comedendum quo quis magis de die q̄ de nocte ſolet reſidere cauſa refrigerij.

Cenotaphiū ē inane ſepulchrū.i.monumētum ſine corpore quod ꝯſtat ad memoriā defuncti. hūc autē locū placet eſſe religioſum ſicut in ea re teſtis ē virgili⁹. Sed duo fratres Antho. et Seue.cōtra ſcripſerūt quorū ſententia ꝓualꝫ.vt.ff.de re.diui.l.intantū.§.fi.

Cenobiū ē loc⁹ religioſorū ꝛ dr̄ a cenō.i.cōmune.q2 ibi oia dn̄t eſſe coia.c.cū dilect⁹.d̄ ꝯſue.

Cenſere ē iudicare.iudiciū cōſtituere.precipere.vt no.Joh.an.in glo.verbi cēſamus.in cle.j.de conceſſ.preben.ff.de ver.ſig.l.cenſeri.idē nomen cenſoris ſumptū.predia etiā dicunt̄ cēſeri.quia cēſum prebēt.etiā cēſeri ē in cēſura cōſcribi.vt.C.in qui.cau.ping.cōtra.l.j.

Cenſores a cenſu eris.i.peccunie ſunt dicti.q2 cenſum etiam tollunt. Cum enim auctus eſſet cenſus in vrbe romana.adeo vt conſules non ſufficerent:conſtituti ſunt cenſores.ꝛ cenſoris nomen videtur eſſe tractum.quia ſenatum aliquid cenſuiſſe dicimus.l.cenſeri preall. Item cenſor eſt iudex inde cenſura.i.iudicium. Et ꝑ cenſuram eccleſiaſticam ſignificatur interdictum ſuſpenſio ꝛ excommunicatio.c.querēti.de ver.ſig. Etiam cenſores romanos procuratores dicimus.

Cenſite dicuntur qui cenſentur id eſt cenſum prebent. Re.ſupra agricole ꝛ cenſiti.ꝛ infra colonus.

Cenſus.tributum.ꝛ penſio publica.ideꝫ ſunt.vt.C.qui.cau.ping.cōtra.l.j.ꝛ.C.ſi propter penſionem publicam.l.ſi accipitur. Unde cenſus idem eſt quod penſio q̄ ſoluit̄ de ꝓuentibꝫ.

Cēſitor ē qui recipit ꝑſentatiōes collectorū coloni ꝛ pignoris iure vēditis ꝑdiū ſi cēſus n̄ ſoluitur.vt.ff.de cēſi.l.forma.§.illa.ꝛ.l.cū poſſeſſor.§.cū ꝓ pecunia.

Cenodoxa eſt vana ꝛ mundi gloria.

Centenarij dicunt̄ duces vel magiſtri cētū militū quorū poteſtas dicit̄ centena.

Centurio idem.
Ceſſio eſt iuris ⁊ actionis trāſlatio. nam ꝑ ceſ
ſionem iura ⁊ actiones in eū cui ceſſi transfe-
runtur. quia ſicut in vēditione vel quolibet ti-
tulo alienationis rei corporalis neceſſaria eſt
traditio ꝗtum ad dominij translationē: ita ad
tranſlationē rei incorporalis ſcꝫ iuris ⁊ actiōe
vtimur ceſſione que reputat̄ pro traditione.
Itē ceſſio ſm yſi. lib. vj. ethimo. ꝓprie ē rei cō-
ceſſio ſicut eſt illud rud. cedere iure ꝓpinquita
tis. Nā cedere dicimus quaſi cōcedere. Et ea
q̄ ꝓprie ſunt. Nā aliena nō cōcedimus ſed be-
ne reſtituim⁹. Cedere etiā ꝓprie dicit̄ ꝗ cōtra
veritatē alteri cōſentit. vt cicero ceſſit emiliſſe
auctoritate viri. i. potius paruit. Et eſt ſciēdū.
ꝙ in inſtrumētis ceſſiōis dicit̄. ꝙ cedēs cuꝫ cui
cedit cōſtituit procuratorē in rē ſuā. Ad cuius
euidentiā notandū. Si cuꝫ ticio ex mutuo vel
aliter cōtraxiſti. tibi cōpetit cōtra eū actio di-
recta ⁊ ꝑſonalis. qꝛ cū eo in tua ꝑſona cōtraxi-
ſti. Et ibi etiā cōpetit actio vtilis. qua vtiliter ⁊
cū effectu debitū ipſum tanꝙ̄ rem tuā ꝓſeque-
ris. Si autē mihi iura ⁊ actiones cōtra debito
rem tuū ex cauſa vēditionis vel ex alia cōmiſe
ris transfert̄ in me vtilis actio q̄ vti poſſum ad
ipſuꝫ debitū tuū tanꝙ̄ meū exequēdo. Directa
vero ⁊ ꝑſonalis remanet apud te cū a te ꝑ ceſ-
ſionē nō poterit ſeperari etiā ſi velis. adeo tibi
adheret. ff. ꝓ ſocio. l. iij. Et ſic patet ꝙ in dire-
cta actiōe ⁊ ꝑſonali ſuꝫ ꝓcurator tu⁹. qꝛ aliṫ
nō poterā vti. licet enī directa ñ poſſit cedi. po-
teſt tamē mādari ei⁹ exercitiuꝫ. Et nota ꝙ ceſ-
ſio actionū ꝓſumit̄ ſimulata ex trib⁹. que no.
accur. in. l. j. ⁊ penul. C. mādati. ⁊ ibi doct. ⁊.
c. fi. ꝺ alie. mu. iudi. cau. fa. Itē ſex ſūt cauſe ꝓ
pter q̄s epiſcop⁹ pōt cedēdi licentiā poſtulare.
ſ. ꝯſciētia criminis. debilitas corpis. defectus
ſciētie. malitia plebis. graue ſcandalum. ⁊ irre
gularitas ꝑſone. De crimie de renū. niſi cū pri
de. circa prin. ⁊ ꝑ to. ti. Vñ crimē debilitas de
fect⁹ plebs mala cogit cedere platū. ſimul ad-
das ſcādala fratrū. Unde predictis ſi quis ſit
irregularis. c. j. de renun. glo. ij.
Ceſſionarius dicit̄ ille in quē trāſfuſa eſt obli
gatio vel nomē ⁊ dꝫ certiorare debitorē ꝙ no-
men ei⁹ i ipſum trāſfuſum ſit. ipſū notificādo
vel oſtēdendo inſtrumēto ⁊ legēdo. ⁊ copiaꝫ ſi
velit habere dādo. vt in. l. nomē q̄ res pig. obli.
poſ. C. al's alteri ſoluere poſſet debitor nō cre-
dēs ſe obligatū ceſſionario. l. j. §. j. ff. ꝺ no. op.
nun. ⁊. l. j. C. de obli. ⁊ actioni. per Bar.
Ceſo oníe eſt puer ſciſſus ab vtero matris.
Cerimonia ē ritus ſacrificādi. Dicunt̄ enī ce-
rimonie ſacrificia ⁊ ſolēnitates iudeorū q̄ ce-
reis exercebant̄ ⁊ ſic i veteri teſtamēto peccata
purgabantur.
Cerimonialia precepta ſūt que ad cultū dei ꝑ-
tinēt de quib⁹ ratio reddi nō pōt ſm io. theu.
di. vj. §. his ita reſpōdet̄. qꝛ ad litterā fuerunt
mādata vt nō arabis in boue ⁊ azino. Nō in-
dues veſtē lino lanaqꝫ cōtextā. Et ñ ſeres agrū
diuerſo ſemine. Sunt enī tres duplicitates ꝓ
hibite. ſ. in corde in ore ⁊ in opere.
Ceſar primo fuit nomē ꝓꝓriū iulij iperatoris a
quo poſtea omēs impatores dicti ſūt ceſares.
Certū dicit̄ nō dubiū. vnde ꝓcurator debꝫ eſ-
ſe cert⁹. ff. de ꝓcu. l. ij. Itē arbiter cert⁹ dꝫ eſſe.
ff. de arbitris. l. itē ſi vn⁹. §. ſi in duos. Simili-
ter tutor debet eſſe cert⁹. ff. de teſt. tute. l. tutor
incertus. ⁊. l. duo ſūt ticij. vt tenet vbertus de
bobio. c. j. de ꝓcura. lib. vj. in glo.
Certicōdictio cōpetit ex omni obligatiōe ⁊ ex
omni cauſa ex qua aliqd certū ⁊ determinatū
petit̄. ſiue ex cōtractu. ſiue ex cauſa legati. ſiue
ſuo nomine obliget̄ ſiue hereditario. Et ſunt
due certicōdictiōes vna generalis i omni con
tractu vbi certū petit̄. Alia ſpecialis i contra-
ctu mutui. Et licet nulla lex h̄ maifeſte dicat.
poteſt tamē elici ex tex. inſti. quib⁹ mo. re. con-
tra. obli. §. j. in fi. ibi ex eo ꝯtractu. ſ. mutui na-
ſcitur certicōdictio. quaſi ꝓ nomē eo: demon-
ſtret ſpecialitatē in mutuo. Etiā in ſimili licet
ſolū vna bonorū poſſeſſio nominet̄. cōmuniter
tamen ſunt due. vna generalis. alia ſpecialis.
Poſſet etiā ꝓbari ex ru. ff. ꝺ re. cre. ⁊ ſi cer. pe.
⁊ de condic. Que rubrica habet tres ptes vbi
in ſecūda tangit̄ certicōdictio ſpecialis. ⁊ eſt
glo. iſti. §. ꝑalle. ſimilis glo. i. l. certicōdictio i
pri. ff. ſi cer. pet. ⁊ i. l. j. i pri. ff. de triticaria ⁊c.
Cōtrariū notauit carbo ꝺ ſaxis i. l. j. C. qui a-
mit. ad no. poſ. ſup rubr. Nā bene dat̄ aliq̄ bo
norū poſſeſſio i generali ſꝫ nulla general'. ⁊ ſic
de certicōdictione ſicut ꝑ Ariſt. dat̄ animal in
genere. nullū tamē reperit̄ aial generale qꝺ oi-
bus pticipet animalib⁹. Et no. ꝙ i libello non
ꝓcedit certicōdictio generalis. qꝛ nō iſtruitur
aduerſari⁹ an debeat cōtendere. an liti cedere.
vt dicēdo te cōuenio qꝛ certū mihi teneris.
Ceteꝝ ibi no. Io. cal. i cōmento decre. veſtra.
de coha. cle. ⁊ mu. ⁊ pau. in cōmēto decre. nob.
de iurepatronato.
Cetera hec dictio hꝫ iportare vt i cōtractu ea q̄
veniūt que ſunt de natura ipſi⁹ cōtractus h̄ ē
de cōſuetudine. vt no. in. l. ſi duo patroni. §. ſi
quis iurauerit. ff. de iureiur. ⁊ ꝑ hoc inferunt
doc. ꝙ ſi i ꝓthocollis alicui⁹ notarij inueniun
tur hec verba ⁊c. ꝙ̄ intelligant̄ ea veniſſe i con
tractu q̄ de natura vel de cōſuetudine eius ſūt.
vt dicit Bal. ꝙ ꝑ verbū. cetera nunꝙ̄ intelligi
tur vt veniat ꝓmiſſio cū pena. Ratio. qꝛ pena

dicit̃ eſſe qd extrinſecũ ab ipõ ꝯtractu. ideo nõ
intelligit̃ venire niſi expſſe appareat ar. ex his q̃
no. in. l. ſciẽdũ. ff. de ver. obli. et. l. ij. C. de ſal. ſi
tñ ſm bal. ꝯtract⁹ eẽt cõceptus ad ꝯſiliũ ſapien
tis. et in ipõ verbũ repiet̃ ⁊ cetera. tũc bñ poſſet
apponi pena in hoc ꝯtractu. et h̃ opat̃ appoſitio
illa vt ꝯſiliũ ſapiẽtis dicet iſtũ ꝯtractũ iuxta no
tata in. l. apte. ff. de. v̈. obli. Et nota ꝙ dictio et
cetera duplici modo ſcripta reperit̃. et ſm hoc
dupl'r ꝓfert̃. Uno mõ poit̃ ĩdeterminate ĩ fine
orõis. ſic ꝙ nõ regit̃ ab aliquo verbo. et tũc de
bet ſcribi breuiter vt ſic ⁊c̃. Secũdo mõ ponitur
determinate. ſic ꝙ refert̃ ad verbũ in orõe poſi
tũ, a quo regit̃. et debet ſcribi longe ꝑ duabꝫ di
ctionibꝫ vt ſic et cetera. Sic etiã ꝓfert̃ breuiter
et lõgius. Et vtroqꝫ mõ ſignificat ꝑut verba p̃
cedẽtia vel aliud mediũ ſignificaẽ declarat. Nã
breuiter ⁊c̃. ſignificat illud qđ deficit ⁊ ſupplet
verba deficientia. vt in. l. gallus. v̈. credẽdũ. ff.
de li. et poſtu. vbi teſtator dicẽs. Si me viuo ne
pos decedat tũc q ꝑ nepos ⁊c̃. credendũ ẽ gallũ
denotaſſe idem de ꝓnepote. Et ſic dictio ⁊c̃. ſup
plet ibi v̈ba ſm q̃ ꝓnepos poteſt ſubſtitui q̃ ſũt
in prin. illi⁹. l. vt gall⁹ ĩtroduxit. Itẽ ſi p̃cedit ĩ
ſtrumẽtũ extenſuꝫ locatõis vni⁹ domus ſcẽe vni
et ſequit̃ inſtrumẽtũ abbreuiatũ emptõis alteri⁹
dom⁹ facte eidẽ. dictio ⁊c̃. ſignificat clauſulas ĩ
p̃cedẽti poſitas q̃ huic locatõi ſunt applicabiles
qꝛ p̃cedentia declarãt ſequẽtia. l. ſi ſeruus plu
riũ. ff. de le. j. Item qꝛ in habẽtibꝫ ſimbolũ faci
lior eſt trãſitus. l. in rem. §. iteꝫ quecunqꝫ. ff. de
rei ven. Contractus aũt emptõis ⁊ locatõis ſũt
ſimiles. l. j. ff. locati. Et eſt ſciendũ ꝙ notarius
qñ notã poſitã breuiter in ꝓthocollo redigere
vult ad inſtrumẽtũ publicũ. tũc ſignificata ꝑ di
ctõem ⁊c̃. debet extẽſe ſcribẽ. qꝛ ſcit qd actũ ẽ. et
qd ꝑ hãc dictõem intellexerit tanq̃ teſtis ibi cõ
tentoꝝ. qꝛ diſpoſitõꝫ ꝯtrahẽtiũ r̃cepit. ergo mor
tuo p̃io notario poſt ꝓthocollũ anq̃ redigeret
illđ ĩ publicũ inſtrumẽtũ ſecũd⁹ notari⁹ nõ debꝫ
ſignificata ꝑ dictõꝫ ⁊c̃. ĩ ꝓthocollo poſitã exten
dere. niſi quãtũ ibi ſũt extẽſa. l. ꝯtract⁹. C. de fi.
ĩſtru. Sꝫ talis nota ꝓthocolli legẽda ẽ ꝑ ibꝫ co
rã teſtibꝫ ⁊ illis exponẽtibꝫ v̈bũ ⁊c̃. debet notari
us ſecũdus ſup h̃ reqſit⁹ expoſitõem illoꝝ redi
gere ĩ publicũ inſtrumẽtũ extẽſuꝫ. al's iudex dꝫ
arbitrari ex p̃cedẽtibꝫ et ſequẽtibꝫ ⁊ cõiecturari
qd ꝑ verbũ ⁊c̃. ſignificet̃. ar. l. ſi ſeru⁹ pluriũ. §.
j. ff. de le. j. et. l. volũtatis. C. de fideicõmiſſ. Se
cũdo ſumit̃ ⁊ cetera ꝑut lõge ponit̃. et ſignificat
alia p̃ter ea q̃ enumerata ſunt. l. item querit̃. §.
exercitu. ff. locati. vbi dicit̃. ꝙ milites de domo
feneſtras et cetera ſuſtulerũt. Itẽ ibi heres qui
cõpulſus adit. ſicut ceteris ꝯmodis caret. ita h̃
cõmodo qđ nõ poteſt detrahere quartã. l. nãqꝫ

. §. qui ꝯpulſus. ff. ad tre. vbi dictio et cetera. re
gitur a verbis ſuſtulerũt et caret.

Circuitores dicunt̃ qui circuerunt vel circũ
dant patrias a nundinis ad nundinas deferen
tes res venales. Et dicunt̃ alio nomĩe circũme
atores.

Circũferanus ſm yſiđ. li. x. dicit̃ q ad modũ ro
te circũfertur.

Circũſeptus eſt circũdatus vel vndiqꝫ cinctus
vt nota. in ꝓhe. cle.

Circũducere lr̃am eſt eã circũducta linea dam
nare. ⁊ ſic differt a cancellare ⁊ ſuppunctare.

Cimiteriũ eſt locus ſolẽniter ꝑ epm̃ benedictus
de ꝯſe. di. j. nemo. ⁊ dicit̃ a cymos. i. dulce et ſte
ron ſtatio q̃ſi dulcis ſtatio.

Cyrographũ ẽ cũ duo paciſcẽtes duas ſcriptu
ras ſub eadẽ forma verboꝝ int̃ ſe cõficiũt ⁊ mu
tuo ſibi tradũt. vel dicit̃ inſtrumẽtũ ſeu illa lr̃a
in qua debitor cõfitet̃ ſe eſſe obligatũ creditori.
Idem qđ antapoca. et cyrographa dũ veniunt
nomẽ ſiue corpus veniſſe videt̃. l. ſeruuꝫ filij. §.
cũ qui cyrographũ. ff. de le. j.

Circũſtantia alicui⁹ loci ĩtelligit̃. xxx. pedes vt
dicit bar. in. l. item apud labionẽ. §. cõuiciũ. ff.
de iniurijs.

Ciliarcha eſt p̃ceps ſuꝑ mille hoĩes.

Ciliũ eſt pua pellicula in oculo q̃ dr̃ lacrimale.

Cimliarcha eſt cuſtos ſacroꝝ vaſoꝝ ⁊ aliaꝝ re
rũ ſacre eccleſie vt dicit glo. in. l. iubemus. C. đ
ſacroſanc. eccle.

Circa eſt ſignificatõis reſtrictiue nõ aũt ãplia
tiue. vt in. l. rutilia polla. ff. de ꝯtrahẽ. emp. ⁊ h̃
nõ ꝓ ſtatutis. Et quid dictio circa opatur ĩ te
ſte. vide bar. in. l. celſus. ff. de vſucapi. Et circa
ꝑtinet ad tẽpus. circũ ad locũ. circiter ad nume
rum.

Citatio ẽ in ius vocatõ vel inuitatõ. vt cũ quis
de aliquo ꝯquerit̃ et querimonia ſua corã iudice
depoſita. iudex emiſſo citatõis edicto ad ei⁹ in
ſtantiã vocat vel inuitat illũ ad ſe in quẽ agere
deſiderat q cõqueſt⁹ ẽ. Si v̈o in edicto iudex vel
p̃tor adijciat hãc clauſulã. ſi ĩ die p̃ſcripto ñ ve
neris q̃ſi ꝯtumax ꝯdẽnaberis vel reputaberis:
tũc edictũ olim dicebat̃ pemptoriũ. Hodie aũt
ſufficit ꝙ dicat̃. Citam⁹ talẽ pemptorie. Et ẽ q̃
druplex mod⁹ citãdi ſm guil. de mon. lau. Pri⁹
ꝑ nũciũ cũ lr̃is citatorijs. Scđs ꝑ p̃conẽ. Terci
us ẽ ꝑ edictũ cle. j. de iudi. Qrt⁹ fit ex iuris di
ſpoſitõe. Itẽ q̃dã citatõ fit ad monitõꝫ iudicis.
c. ꝯſuluit. de offi. dele. Itẽ q̃dã ẽ v̈balis. q̃dã rea
lis vel actual' ducẽdo ad iudicẽ. Itẽ citatõis ſũt
tres act⁹. Pri⁹ ẽ ĩpoſitõ cũ iudex ĩpoit nũcio vt
citet̃ re⁹. Scđs maĩfeſtatõ cũ nũci⁹ denũciat ci
tato vt veĩat. Terci⁹ relatõ cũ nũci⁹ refert iudi
ci talẽ ĩ tlĩ loco citaſſe. Addit̃ et̃ qrt⁹. ſ. ꝯparitõ

citati. et qn̄ citatus teneaṫ cōpere. et ſi nō ꝯparꝫ mulcteṫ. no. ꝑ doc. in. c. ꝓterea de dila. et de illis actibꝫ in. c. fi. de ferijs. Et no. ꝙ citatio ē de iure naturali, vt in cle. paſtoralis de re iudi. Et citatus ad locū morboſū ſeu vbi aer ē peſtilentialis vel corruptus nō teneṫ ire. cū ſaluti hoim ſit rō adhibēda. l. recuſare. §. ſi qs i vno loco. ff. ad trebel. et ibi ꝑ doc. Nec citatꝰ ꝑemptorie pt̄ dici cōtumax ante libelli oblatōꝫ. l. ſi finita. §. ſi plures. ff. de dam. infec.

Ciuitas dı̄ ꝗſi ciuiuꝫ vnitas. et muroꝝ ambitu termiaṫ. ꝺ ſen. excom. ſi ciuitas. cuiꝰ appellatōe etiā ꝯprehendūṫ burgenſ. ff. de ver. ſig. l. ij. Itēꝫ ciuitatis appellatōne cōꝑhendūṫ mille paſſus a muro ciuitatis. vt. ff. co. ti. l. mille. et. ff. de pe. l. ꝙ liquide. §. ſi ita legiṫ. Itē ꝯprehendūṫ orti ar. ff. ꝺ ꝓcura. l. ꝑſes. Itē ciuitatis noīe nō ꝯꝑhendunṫ dyoceſes nec ecōtra vocaṫ autē ꝓprie ciuitas ꝗ̄ habet epm̄ vt. lxxx. di. in illis.

Ciuilis actio Re. ſ. actio.

Ciuile debitū vide in glo. j. c. fi. de ſolu. Et qnꝫ ciuile idē eſt ꝙ vrbanū et elegās. vt in glo. j. l. ciuile ē. C. de fur. Sic inciuile. i. inurbanū vl' indecēs. l. inciuile. ff. de legibꝫ. vbi dı̄ inciuile ē reſpondere lege tota nō ꝑſpecta.

Ciuis eſt natus in ciuitate. l. ciues. ff. de ap. vbi glo. Sꝫ qd de natis i comitatu. Diciṫ in autētico qbꝫ mo. naturales effici. ſui. §. ſi vero neqꝫ ciues. colla. vij. ⁊ ibi ꝑ io. de beluiſo moueṫ ꝗ̄ſtio de rege cōcedente ꝓuilegiū ciuitatibꝫ ⁊ ciuibus regni.

Ciſterna ē locꝰ in ꝗ̄ ꝯgregāṫ aq̄ pluuiales ⁊ ibi collecte vſui reſeruāṫ. alij ponūt ciſtella ꝓ codē.

Clam poſſidere. i. occulte poſſidere.

Clamis ē veſtis militū. purpura regū. ſtola ſacerdotū. toga aduocatoꝝ. birrꝰ ruſticoꝝ vel cuſtodū. cucullā monachoꝝ. vt. C. de veſti. olo. et aura. li. xj. et. C. q mili. nō poſſ. l. ſi clariſſimi ꝓ ut no. azo in ſum. C. de offi. ꝑfec. ꝑto. Apud imꝑatorē erant in triplici ꝗ̄du qꝛ alij erāt maiores ⁊ hi vocabāṫ illuſtres ſic ꝑfectꝰ ꝑtorio orientis. item affrice. item vrbis romane. Alij erāt minores. et hi vocabanṫ clariſſimi puta ꝑſides. Alij medij. et inṫ illos erāt ſpectabiles vt ꝓcōſules et ꝑfectꝰ egipti q etiā dicūṫ auguſtales.

Clandeſtinū cōiugiū eſt deſpecta ꝑſonaꝝ ꝑn̄tia vel iuris ſolēnitate vel denūciatōe nō ꝑmiſſa. ſine ſacerdotis bn̄dictōe occultū mr̄imoniū.

Clādeſtina electō dr̄ ꝗ̄ in cameris ꝓocculta conuēticula fit. vel illa quā canonici inṫ ſe ſecretam tenent.

Claſſis. i. nauis inde claſſitus. i. nūerꝰ claſſatorū. i. nauiū ad bellādū. Et q cenſeṫ vel voluerit ſe huic miniſterio deputare dicebāṫ incenſitus. vt. C. de claſſi. li. xj.

Cliens diciṫ ille cuiꝰ cām aduocatus tueṫ et defendit. Inde clientulꝰ diminutiuū. et idēꝫ ē ſm̄ yſi. Vel dı̄ ꝗſi colēs a colēdis patronis. Vn̄ ſolent ꝑuerſi aduocati dicere ſuis cliētulis ſi verū reſpōdebis cām ꝑdes. Sꝫ ſi dicūt ſi falſū reſpōdes regnum dei ꝑdis. et cū iniuſta ſentētia damnationem acquires.

Clerica diciṫ corona clericoꝝ raſa vt no. io. an. de vi. et ho. cle. c. clerici.

Cleros grece eſt ſors latine vel hereditas. Sūt ergo dicti clerici: qꝛ de ſorte dn̄i ſunt. xxj. di. cleros. vbi ponūṫ noīa oīm graduū in eccleſia xp̄i deſeruientiū. et appellatione clericoꝝ etiā intelligūṫ monachi licet nō ecōtra. qꝛ ſūt etiā electi i ſortē dn̄i qꝺ clericus ſignificat. xij. q. j. Duo ſūt genera et hꝫ maxīe i cauſis fauorabilibꝫ. ſꝫ i odioſis ſecus. vt no. in. c. j. de iura. calū. vbi etiā appellatōe clerici nō venit monachus qꝛ ibi poſtea ſpecificat. vide. c. cum ſcōm apoſtolū de prebē. et. c. cleros ꝑallega.

Clerimonia idem eſt ꝙ hereditas diuia.

Cloaca dr̄ locus ꝯcauus vbi ſordes cōfluunt ex quocūqꝫ vili loco vl' effluūt de vijs et plateis. vl' vbi ſtercora recipiūṫ. ſ. latrina. ff. ꝺ clo. vbi ter. in. l. j. §. cloaca. Cloaca ē locꝰ cauus ꝑ quē colluies quedā fluit. Et ponit pretor ibi duo interdicta de cloacis. Primum eſt prohibitoriū quo prohibetur vicinis facere vim quo minus cloaca purgetur. reficiatur. Secūdū eſt reſtitutorium. vnde flauius mela ſcribit cōpetere interdictum hoc. vt i vicini edes veniat et reſcindat pauimēta purgāde cloace gr̄a. Et ſi qs velit priuatā cloacā facē vt exitū hēat i publicā cloacā non eſſe impediēdū pomponiꝰ putat. et vtrūqꝫ interdictoꝝ ē ad ſalubertatē ciuitatū. Nā celū peſtilens et imūdicie cloacaꝝ ruinas minanṫ. vt ibi diciṫ. Eſt ergo duplex cloaca ꝑuata ⁊ publica. Et appellatōe cloace tube et fiſtula ꝑtinenṫ. hec ex. l. j. ꝑcalle. ff. de cloacis.

Coactō ē duplex abſoluta ⁊ ꝯdictōnalis. Coactio abſoluta ē cui reſiſti ñ pt̄ cū qs violēṫ trahiṫ ad aliqd faciēdū ꝗ̄ caſu qs oīno excuſatur. l. di. ꝑſbiteros. j. q. j. ꝯſtat. Coactio cōdictōnalis ē ꝗ̄ metū cruciatꝰ vel aliqd graue minaṫ ꝗ̄ ſi excuſat a tāto nō tn̄ a toto. c. ſacris de his ꝗ̄ vi. me. ve. cau. fi. in glo. verbi attenuet ſm̄ gof. in ſum. co. ti. et etiā in. c. cū dilectꝰ co. ti. vide. bar. brix. i glo. ibi iuita. di. v. ad eiꝰ vero. vbi bn̄ diſtiguit Et coacta volūtas eṫ volūtas ē. xv. q. j. Merito. ff. qꝺ me. cau. l. ſi mulier. §. ſi metu.

Cocus venit appellatōe artificis. qꝛ cocū eſſe eſt ars. l. ſi qs venditor. §. j. et. ij. ff. de edi. edic. immo cocus imꝑatoris habet dignitatē ad qꝺ baldus alle. tex. in. l. j. Quis cocoꝝ i vſibꝫ feu. Hec hꝫ lud. de ro. in ſingularibꝫ ſuis.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Codicilli dicūť codices qui .i. libelli in qbꝰ cuꝫ
aliqs impediť aliqua necitate ne faciat teſtamē=
tū. de rebꝰ ſuis diſponit in vltima voluntate. et
ſm azo. in ſum. C. de codicillis. In hoc differūt
a teſtamēto. eo q codicillis directa hereditas
nec dari nec adimi pt. ne cōfundať ius teſtamē=
toꝝ ꝛ codicilloꝝ. Nec ī his pt hereditas ſcribi.
Nec ꝯdictō heredi inſtituto pt adijci. nec ſubſti
tui in eis directe pt. ſ; p fidicōmiſſum: cū in eis
hereditas directe relinquiť. Et plura alia q̄ no=
tāt azo. ꝛ hoſti. in ſum. ti. de teſta. Et guiľ. ī ſpe.
ti. de inſtrumētoꝝ edictōe. §. viſo.

Codicillus diciť ab autore q hoc genus ſcripťe
inſtituit. Et ē ſcripťa vel lr̄a in q̄ teſtator volun
tatē figurat ſuā. nulla indigēs ſolēnitate ſ; ſolū
teſtatoris volūtate q̄licūq; ꝓnūciatōe expreſſa
cuiꝰ beneficio ſubueniť volūtatibꝰ defūctorum
ꝓpter deficientē ſolēnitatē ōboꝝ legaliū vel neci
tatē verboꝝ ſolēniū. Et ſic codicillus fit vice te=
ſtamēti ſic ep̄la fit vice codicilloꝝ. Et nota q il
la clauſula ſi nō valet iure teſtamenti valeat tñ
iure codicilloꝝ. ſm accur. in auť. ex cauſa. C. ď
codicillis. nō habet locū qñ teſtamentuꝫ deficit
vitio teſtatoris. vt qꝛ exheredauit vel preterijt
filiū ſ; bñ opať qñ teſtamētū nō hꝫ vitiū intri=
ſecū ſcꝫ ꝑteritione. vel exheredatōne. ſ; habꝫ de=
fectū extrinſecū puta mioꝛ nūerꝰ teſtiuꝫ ꝛc. Et
ex modernis doc. guil. ď cumo tenet cū glo. in. l.
fi. C. de codicillis. licet dy. et alij tenēt cōtrariū
in. l. patronus. §. ſi paganus. ff. de iniuſto rupto
teſtamēto. Hec ponit baldus de paruſio. in q̄dā
cōſilio.

Codex eſt qlibet liber q cōtinet ī ſe diuerſos li=
bros ꝑtiales et hoc generaliť. Sꝫ ꝓprie ē liber
q ꝯtinet diuerſa ꝑcepta imꝑatoꝝ. Vñ añ tēpus
iuſtiniani erāt tres codices. ſ. gregoriāꝰ. hermo
genianus. et theodoſianꝰ. et mlťe ꝯſtitutōes ex=
tra illos deuagātes: ꝑterea duo pene milia libro
rū et tretie s cētena milia verſuū. Videns q̄ iu=
ſtinianꝰ tātā legū mlťitudiem. voluit circa h̄ ad=
hibere remediū ſalubre. Prio direxit animū ſu=
um ad ip̄iales ꝯſtitutōnes. ꝛ ď iſtis tribꝰ codici
bus extrauagātibꝰ. fecit fieri vnū codicē. quem
ſuo felice noie nūcupauit codicē iuſtiniai. Dein
de direxit animū ad imenſa veteris iuris volu=
mina. et de illis pene milibꝰ libroꝝ et treties cē
tenis milibꝰ verſuū. fecit fieri libꝝ digeſtoꝝ ſeu
pandectaꝝ. quē diuiſit ī qnq̄gita libros ꝑtiales
et ī tres integrales ſcꝫ. ff. vetꝰ. īforciatū. et. ff. no
uum. Poſtea ꝓ iuueibꝰ et legū tironibꝰ fecit li=
brū inſtitutōnū ſcꝫ mediocrē eruditōꝫ. ꝑ quē q̄ſi
ꝑ pontē iuuenes ad legū ſubtiliora ꝛ altiora ꝑ=
uenirent.

Coetanei ſunt homies paris etatis ſm yſi.

Cognatio legalis ſm hoſti. eo. ti. Eſt q̄dam ꝓpri
mitas ꝓueniens ex adoptōne vel arrogatōe. vt
no. in rub. eiuſdem ti.

Cognatio ſpūalis ē ꝓpinqtas vel attinētia q̄ ꝓ=
uenit ex ſacramēti datōe vel ad ſacramētū reci=
piendū atteſtatōe. vel tentōe. Vñ ex cognatione
ſpūali q̄ in baptiſmo cōtrahiť. nouē ꝓpinqtates
naſcūť. Prima filiatio inť ſacerdotē baptiſātē
et baptiſatū. Secūda cōpaternitas inť ſacerdo
tē et patrē baptiſati. Tercia ꝯmaternitas inter
eūdem et matrē baptiſati. Quarta inť filios ſa
cerdotis et baptiſatū ſ. fraternitas. xxx. q. j. ho
mies. ꝛ. q. iij. ita diligere. Quita filiatō inť ba=
ptiſatū et ſuſcipientē de baptiſmo. Sexta filia=
tio inť eūdē ꝛ vxorē ſuſcipiētis. Septia frater=
nitas inť baptiſatū ꝛ filios ſuſcipiētiſ. Octaua
ꝯpaťnitas inť ſuſcipiētē ꝛ p̄rem ſuſcepti. Nona
ꝯmaternitas inť eūdē et mr̄em pueri. vt. xxx. q.
iij. ꝑ to.

Cognatio cōſanguinee vxoris. eſt coitus cum
conſanguinea vxoris.

Cognati. Re. ſ̄. agnati. Et hēť poſt agnatos. qꝛ
cognati ꝑ femineū ſexū. ſ; agnati ꝑ maſculinum
ꝯiūcti ſunt. h̄ tñ hodie modicū curatur. Sꝫ an
agnatꝰ ꝑſumať ſcire factū ꝯgnati. vide legē octa
ui q̄dꝰ. ff. vñ ꝯgnati. et. c. quoſdā de ꝑſūp. ꝑ doc.

Cognoſcere inſtrumēta ē ea relegere diſtiguere
et cōferre accepta et data.

Cohortalis ē apperitoꝛ q obnoxius ē cohorti. l.
ſi cohortalis. C. e. ti. li. xij.

Colonꝰ eſt q prediū habet agri colēdi cā. Differt
aūt colonꝰ ab inqlino qꝛ h̄ in rure: iſte aūt in ci
uitate morať. ꝛ hꝫ ꝑles ſpēs agricolaꝝ ſm azo.
qꝛ alij vocāť coloni ꝯdictōnales. alij coloni inqli
ni. alij originarij. alij coloni ſimpliciť nūcupati
ꝛc. de quibꝰ. ī. patebit.

Coloni cōdictōnales dicūtur q̄i ex ſua ꝯditōne
p̄diū vel agrū colere debentes. et ſm io. ſic cōſti
tuunť. q prio in ſcriptis vľ ſine ſcriptis ꝑpetuo
iure colonos ſe eſſe ī fundo ꝑmittāt. vt poſtea ꝑ
xxx. ānos ī fundo ꝑmaneāt. Et licet q̄dā putant
hos eē aſcripticios ꝯditionales. tñ ſm io. male
putāt. qꝛ colonꝰ tp̄is trāſcurſu pt liberari. aſſcri
pticiꝰ ňo mīme. vt. C. de agri. ꝛ cen. l. cū ſanxiꝰ
li. xj. Re. ſ̄. aſſcripticius.

Coloni dominici dicebāť q colebāt agros imꝑa
toris. vt. C. de p̄. et oīmbꝰ re. li. xj.

Coloni illiriceni alr̄ ꝛ meliꝰ illiriciani. de illiri
co. i. de ſchlaphonia dicūť. ꝛ hēť in. l. cū q̄rebať
. C. vñ vi. vbi dr̄ inť illiricianā aduocatoꝫ. glo.
j. inť aduocatos ď illirico. C. ď colo. illiri. li. xj

Colonꝰ inqlinꝰ. lꝫ ſm q̄ſdā inť colonos ꝯdictio=
nales ꝛ inqlinos nulla ſit differētia. ꝓ quibus
videť facē lex diffinimꝰ. C. de agri. et cēſi. li. xj.
tñ ſm io. hec ē dr̄a. qꝛ inqlinꝰ miꝰ aſtrictꝰ ē q̄ co
lonꝰ ꝯdictōnalis. vñ inqlinꝰ bene pt in alia par=

de cuiuſlibet ſuburbij domū ꝯducere et inhabi⸗
tare. Sed ꝯdictōnalis colonus nō audet cum
ſua familia recedere a fundo quem colit nec ali
bi habitare.
Colonus origenari⁹ ſm io. dr̄ coloni ꝯdictōna
lis fili⁹. ex eo ꝙ originalit̄ ꝯdictōe colonarie ſb
iectus ē. Nec refert ſm io. ſiue in ſolo fuerit na⸗
tus ſiue extra ſolū. q2 tāq̄ origenari⁹ ad terrā il
lā reducēdus quā pr̄ ſu⁹ ſuſcepit colēdā.
Coloni baleſtini ſūt de baleſtina ꝓuīcia dicti.
Coloni ꝑciarij ſm quoſdā dicūt̄ illi q terrā co⸗
lunt ꝓ ꝑte dimidia vel tercia ſm ſterilitatē ſeu
fertilitatē terraꝝ. Et ſm io. nullū ius hn̄t ſtati
fructibꝫ a ſolo ſepatis. Et ille dr̄ ꝓprie ꝑciarius
q ꝯducit rem ruſticam ꝓ ꝯmuni damno ⁊ co⸗
modo. et ꝯpetit ꝯtra eū actio ꝓ ſocio.
Colonus ſimplicit̄ ſm io. dicit̄ q ſub certa an⸗
nua mercede in pecuīa nūerata ꝑdia colēda ac⸗
cipit. Nā ſm eū nō eſſz locatō ſine pecuia. ff. de⸗
poſiti. l. j. §. ſi qs ſeruū.
Colonus ꝓprie dicit̄ q rē ruſticā ꝯducit nūmis
et ꝯpetit ꝯtra eū actō ꝑſcriptis v̄bis ſiue i factū.
Colon⁹ ad nūmū ꝯductus ē ille q ſtati cū fructi
bꝫ fuerint a ſolo ſepati. vt vſufructuari⁹ itelligi
tur ſm io. ff. de. fur. l. ſi apes.
Colon⁹ ſupficiari⁹ ē. q areā ꝯducit ea ꝯditōe vt
ſibi liceat in ea edificare et domū tollere cuꝫ vo⸗
luerit.
Coloni patrocinarij ſunt. q totū agrū ſuis ex⸗
penſis colūt et ex fructibꝫ p̄ſtant dn̄o fundi quā
tum ꝯuenit.
Coloni palatini habet̄. C. e. ti. li. xj.
Collatores dicūt̄ a ꝯferēdo q2 ꝯferūt in fiſcuꝫ
ſiue ordinaria ſit collatio ſiue extraordinaria.
Collatio ſm azo. i ſum. C. de col. dr̄ q̄ſi i ꝯmi la⸗
tio. Nā qd̄ erat ꝓpriū dr̄ ibi mediū. et ꝯfert. i. cō
munioni ſubijcit̄. Et ſm eū nō ē aliud q̄ ꝯmica⸗
tio. q̄ res quodā nō ſua vel nō hereditaria iā eſt
ſua vel hereditaria. vel ē ꝯfuſio ſiue coadunua⸗
tio rerū ꝯferētis i res ꝯmūes ſeu cū rebꝫ ꝯmibꝫ
diuidēdis. vt nō. in. l. ſi ſoror. C. de colla. Item
ſm vulgoſiū i rub. C. e. ti. collatō ē triplex. vna
quā faciūt ſcolares diſputādo et d̄ iure diſceptā
do. vt i aut̄. et ſi ꝯtracti. C. de fi. iſtru. Alia quā
facim⁹ bibēdo et comedēdo. Tercia q̄ fit res co⸗
adunādo. et iſta h̄ deſcripta ē et in ti. de colla.
Collatio iſtrumētoꝝ ē. qn̄ duo iſtrumēta iſpici⸗
unt̄ ⁊ examiant̄ ſimul. vtrū i vno ita ſit ſicut in
altero. vel vt vidat̄ ꝑ modū ⁊ formā ſcripte̅ effe
ctus eius.
Collactane⁹ idem ē ꝙ ꝯſugens ꝟ collectane⁹. i.
ꝯdormiēs a lacte prim⁹. ſecūdus aūt a lecto no⸗
mē habet.
Collega ſm yſi. dr̄ a collegatōe ſocietatis vl' cō
plexu amicicie. et eſt idem qd̄ ſodalis in officio
alteri⁹ paris poteſtatis.
Collegarius etiā eſt vnus ex talibꝫ ſocijs.
Collegiati dicūt̄ aliq q ſunt aliquo corpe. i. con
gregatōe vel artificio hoim veluti piſtoꝝ. fabro
rū. monachoꝝ. et quorūdā alioꝝ collegiū habē
tiū. q etiā dicūt̄ carthopatri. q2 eoꝝ noia ſcribe
bant̄ in carta vel matricula patrie. vt. C. de col⸗
le. li. xj. in rub. Scribebāt̄ aūt ꝓ eo vt patrie fi⸗
erent incorpati. vel dicebant̄ corpaliter emētes
carthā. i. locū cuiqꝫ ꝑ carthā aſſignatū. vt in ci⁹
locū ſurrogent̄ et patrie fiāt icorpati ſm accur.
ibidem in. l. j.
Collegiū ē cōgregatio quā ad min⁹ tres facere
pn̄t. Nam duo faciunt cōgregatōem. collegium
tres. populū. x. turbā. xxv. gregē. v. porci vel. x.
oues. vt nō. ꝑ bern̄. de elec. c. j. Et collegia licita
et approbata i his i quibꝫ habent iuriſdictōem.
Et q̄ ad ea q̄ ad ep̄os collegiatos ꝑtinēt poſſunt
facere ſtatuta. vt no. i glo. l. fi. C. de iur. om. iu.
Et expſſi⁹. C. de ꝯſti. pecu. l. ij. i fi. ꝑ bar. in. l.
oēs ꝓpli. ff. de iuſti. et iu. Item collegio non ap⸗
probato non relinquitur in teſtamēto. l. collegi⸗
um. C. de heredibꝫ inſti. ⁊ de illicito vel illicito i
. l. j. C. de ſacroſan. eccle. d̄ exceſ. pla. c. cū dilcō
et ꝑ bar. ff. de col. illicitis.
Collaterales dicunt̄. q ſe attingunt vel ſibi atti
nent tranſuerſaliter ꝑ lineā collateralē. non per
lineam rectā aſcendentem vel deſcendentē vt cō⸗
ſanguinei et conſimiles. dicuntur etiam collate
rales generaliter omnes equaliter quaſi lateri⸗
bus conſidentes.
Collobiū eſt toga vel veſtis ſine manicis.
Collectiua dictio dicit̄. q̄ ſignificat collectiue ex
ſua impoſitione. quandoqꝫ etiam ex ſignificato
ſumpto aliunde ex quauis alia materie ſubiecte
ſignificatione. ver. g̃. ibi omnes ferunt lapidem
vel trabem. ſignificat collectiue. l. ita vulnerat⁹
. ff. ad. l. aqui. ſed ibi omnes ſtudent auaricie.
ſignificat diſtributiue. Ratio quia in primo ex
emplo ex vnitate lapidis ſumitur ſignificatum
verbi. ſed in ſecundo exemplo ſenſus eſt. ꝙ qui⸗
libet homo ſtudet auaricie. Similiter hic. om⸗
nes homines aut ſunt liberi aut ſerui. inſti. de
iure perſona. ſm materiam ſubiectam non pa⸗
titur ſenſum collectiuum. quia falſum eſt ꝙ oēs
homies ſunt liberi vel ſerui. quoniam aliqui li⸗
beri ſunt et aliq ſerui. Sed in. l. ſi neceſſaria. §.
ſi annua. ff. de pigno. ac. ſumit̄ dictio vnaqueqꝫ
collectiue. vbi ſi ſtipulat⁹ ſum triginta mihi ſol⸗
ui annua bina trina die. i. q̄libet āno i tribꝫ ānis
mihi ſolui decē et pign⁹ accepi. Deinde pactū ē
appoſitum. ꝙ mihi vnaquaqꝫ die pecunia non
ſoluta eſſet. mihi vendere pignus liceret. Di⸗
cit tex. ꝙ pecunia non ſoluta vno termino ſci⸗
licꝫ primo vel ſecundo nō licet vendere pignus:

ſed om̄ibꝫ termīs p̄teritis. Et ſic illa verba vnaquaqꝫ die ſignificāt collectiue. ſcꝫ oīm termioꝝ ſimul. Dicit̄ ꝙ collectiua dictio q̄ ſignificat collectiue p modū eiuſdē corpis. vt ſūt turba. dom⁹ grex. peculiū. collegiū. hereditas. ciuitas. vniuerſitas. ꝯmune. ⁊c̄. Itē dictō quiſqꝫ ē collectia ibi tici⁹ ⁊ ſeyus ꝓ quarta pte quiſqꝫ eoꝝ me heredē fecerit. heredes mihi ſunto. l. hoc articulo ff. de here. inſti. qꝛ refert̄ ad vtrūqꝫ. collectiue dr̄ tn̄ ex ſubiecta materia ſcꝫ inſtitutōis. Sumitur qn̄qꝫ ſignificatū diſtributōnis. de h in. l. fi. C. de impu. ⁊ alijs ſubſti. et. l. ſi filiabꝫ. §. j. ff. de le. j. et. l. ſi fuerit. ff. de rebꝫ dubijs. hoc poīt bar. ī. l. hoc articulo p̄al.

Colluctuatio fit dū aliq ſimul luctāt̄ pugnis vel calcibꝫ. vel veri⁹ qn̄ pugnātes nō ſtāt certo loco ff. ad. l. aqui. l. qua actōe. §. ſi qs ī colluctuatōe in glo.

Colluſio ſm̄ bern̄. in glo. in. c. audim⁹ de colludetegen. ⁊. c. cū clerici. de cen. ē int̄ actorē et reū latēs et fraudulēta ꝯuētio. p quā alt̄ ī iudicio ſe ſupari ꝑmittit. Qua int̄ueniēte ſm̄ hoſt. ī ſum. aliqn̄ delicta remanēt ipunita vel etiā ꝯmittūtur Et ſm̄ azo. fit p ꝓcuratorē et aduocatū cauſaꝝ q ſe in lite ſupari patiūt̄. Et fit p pricipales pſonas in ſimilibꝫ. tā in ciuili cauſa q̄ ī ſpūali. vt ī dicto. c. audiuimus. In ciuilibꝫ aūt ſm̄ azo. fit impune vt qn̄ qs p colluſionē patit̄ ſeruū vel libertū ī genu ꝓnūciari. Et h iō. ne p tales degeneres ingnaret̄ ampliſſimus ordo ſenatoꝝ.

Cōmentari⁹ ē ille q cās cōmētabat̄ vl̄ ſcripſit.

Cōmentor aris ē ꝯponē vel fingē ſeu gloſare.

Cōmentū ſignificat deceptōz vel occultū ſeu malitioſuz tractatū de reſti. in inte. c. j. li. vj. xxxvij. di. c. ij. de teſti. cogē. c. ij.

Comes orientis ſm̄ azo. ī ſum. c. ti. forte erat ꝓcurator rerū ceſaris quas habebat in oriente.

Comes palentin⁹ dr̄ qui curā gerebat p̄cipuā. vt miſſoꝝ notarioꝝ et iudicū negligētiā arguēt. et a ꝓuincialibꝫ tributa exigēt et ꝯſueta depoſceret. ita ꝙ nō ī ꝓuincialibꝫ. h p̄cipue iuſſus ē vt iudicibꝫ et eoꝝ officialibꝫ p̄cepto iminēt. ⁊ ſupeſſet. C. de offi. comi. ſacraꝝ largitōnū. ⁊ ꝰ offi. rectoris ꝓuintie.

Comes rerū priuataꝝ ſm̄ azo. erat forte ꝓcurator ceſaris in priuatis rebꝫ. et ſm̄ eū etiā fuit illuſtris. Alij dicunt ꝙ priuati ꝯmodi. et fiſcalium reꝝ hūit admīſtratōem. vt eas cōſeruaret et in eis negociaret̄.

Comes ſacraꝝ largitōnū ſm̄ azo. erat ille per quē princeps ſua ſtipendia largiebat̄. Et h forte erat ꝓcurator reipublice q grece legiſta nūcupat̄ et illuſtris erat. Alij dicūt ꝙ p hūc impator libertatē ſuā et magnificētiā exercebat. et largitudinem agebat.

Comes ſacri patrimonij erat q impatoris ꝓcurauit p̄rimoniū. q in h differt a comite reꝝ priuataꝝ: qꝛ hic tenet cuſtodiā rerū priuataꝝ. ⁊ exercet negociatōem circa mobilia. h ille p̄rimonium ⁊ imobilia ꝓcurat. Et hec differētia p̄ſumit̄ ex verbis. C. de offi. comi. re. p̄ua. et. ff. de offi. ꝓcu. ceſ. l. j.

Comites cōſiſtoriani ſūt. q cōſiſtorij milites dici meruerūt. q etiā ſpectabilibꝫ ꝓ ꝯſulibꝫ eqpabant̄. C. de comi. ꝯſiſto. li. xij. l. j. Vel etiā ꝯſiſtoriani dicebāt̄. q p̄erāt caſtris pricipis ordinandis et erāt plures. Et eligebāt̄ decani de ꝯſiſtorianis et miſterianis vt. C. ti. p̄alle. Alio mō ꝯſiſtoriani dicebant̄ caſtrenſiarij. et apud nos hodie caſtellani vocant̄. licet apud alios vocentur om̄es quibꝫ ꝓuiſum eſt de certis redditibꝫ. vt ī caſtro aliquo ꝓ defenſiōe et cuſtodia cōmorent̄ de comi. rei. mili. Et qui ꝓuincias regūt ⁊c̄. vide. C. lib. xij. cum ſuis titu.

Comitarienſes milites al's comitatenſes dicūt̄ milites ſtipendiarij a comitatu dicti qꝛ militāt nō ſoli ſed in comitatu.

Cōmētarienſis dr̄ cuſtos ī carcere poſitoꝝ. ff. de ori. iuris. et. C. de cuſto. reo. l. ad cōmētarienſem. vbi talis punit̄ tali pena cū ſocio ſuo. qua punitus fuiſſet aufugiēs ex negligētia eoꝝ. niſi ex neceſſitate ꝓcul ab officio egerit. tūc adiutor eius pari pena ꝯſtringit̄.

Comenda eſt cuſtodia eccleſie alicui cōmiſſa. c. nemo deinceps. de ele. li. vj. vbi bona glo. de cōmendis cū multis q̄ſtionibꝫ in ca. dudū de elec.

Cōmēdare eſt deponē. ff. de ver. ſig. l. cōmēdare ff. depoſi. l. luti⁹. ⁊. xxij. q. ij. ne qs arbitret̄. Etiā capit̄ ꝓ laudare vt in glo. p̄al.

Comodatū eſt alicuius vel certe rei ad aliquem ſpecialem vſum gratuita facta cōceſſio. Et differt a p̄cario p vſum ſpecialem. Item qꝛ precarium non poteſt reuocari niſi tempe expleto. ſed comodatum nō poteſt reuocari niſi expleto vſu ad quem datur. Item comodatum ſolū in mobilibꝫ reperit̄. precarium vero etiam in mobilibus inſti. quibꝫ mo. re. contrahi obli. §. item is cui res. ver. comodata aūt res. Et dicit̄ facta cōceſſio nō aūt trāſlatio. quia is qui comodat dominiū poſſidet et ꝓprietatem retinet. ff. co. ti. l. rei comodate. Dicit̄ gratuita quia nulla merces interuenire debet al's ſi merces interueniret tunc res tranſiret in locatōem vel ī cōtractū innominatū do. vt facias inſti. locati. §. j. et mādati. §. vlti.

Comodare eſt rem ad vſum alicuius q̄diu velit concedere.

Comodatarius eſt ille cui res aliqua datur vtēda videlicet ipm comodatum.

Comodati actio Re. ſ. actio comodati.

Comodum ſm yſi. li. v. eſt illud qđ eſt nři iuris et etiā ad alios tēporalit̃ trāſlatū ē ꝯmodo ipis q̃diu apud eos ſit vñ comodū dr̄ alio nomīe comodatum.

Comerciū ſm yſi. li. v. eſt derivatum a mercibꝫ quas res venales nuncupamus. Unde mercatus dicitur cetus multoꝝ q res emere vel vendē ſolent. Et eſt comerciū q̃ſi ꝯmutatio mercium. Etiā dicit̃ copula dicēdo carnale comerciū.

Cōmeſſor vel cōmeſſor idē eſt q̄ guloſus.

Cōminatōes ſūt mine p iudicē impoſite. nec tñ habent auctoritatem rei iudicate ſm azo.

Cōmunidiuidūdo ſm yſi. li. v. eſt int̃ eos qbus res cōis eſt que actōibꝫ vel poſtulatōibꝫ licet arbitrio dari cui⁹ arbitratu res diuidant̃ Re. ſ. actio ꝯmunidiuidundo.

Cōmunia prediorꝫ Re. j. prediū.

Cōmunia de vſucapionibꝫ Re. j. vſucapio.

Cōmunia de ſucceſſionibꝫ Re. j. ſucceſſio ꝛ inuenies.

Cōmeatus dicit̃ licētiat⁹. vel recōmendatio ſeu remuneratio ipis licētiatis tpe licētiature ſcīa vt in epl̃a alexādri magni et ariſtotelis legr̄. Et eſt qđ vulgo dicit̃ cōduct⁹ liber. i. trāſitus a comeando deſcēdens. vt ibi dicit̃ optimis nos ſuſceperūt cōmeatibꝫ.

Comedia. i. villana locutō. vt in glo. C. non li. babi. metro. ſua ad dextra ĩnſerre ĩ rubri. li. xj Itē ē dignitas. Sꝫ ſm donatū ē ruſticana laus ſiue cātilena a comos. i. villa ꝛ odos cantus.

Commēdaticie lr̃e ſunt dimiſſorie qbꝫ clericus dimittit̃ ꝛ abſoluit̃ a p̄tate ſui epiſcopi. ĩ qbus ꝓhibet̃ de vita et ordinibꝫ illi⁹ teſtimoniū.

Cōpatiuus capit̃ interdū ꝓ poſitiuo vt latius. i. late. c. auaricie de electi. li. vj. ſimilit̃. c. licet ꝑe ſuiſ̃ de accu. ibi potius. et. c. Et ſi pignoratōes de iniur. ibi diſtrictu⁹. i. diſtricte. Sić interdum poſitiu⁹ capit̃ ꝓ compatiuo vt in pſ. cxvij Bonū ē cōfidere in dño q̄ in hoīe. Bonū ē ſperare ĩ dño ꝛc̃. ibi bonū. i. melius.

Compedioſa hec dictio ſignificat ſubſtitutionē que ſub cōditōne mortis alia multa cōplectitur tempa ſeu longū tēpus qđ dicit̃ poſt puberē etatem. Et dicit̃ ideo cōpendioſa. qꝛ ſub verboꝝ cōpendio plura cōplectit̃ tempe et qñꝫ plures ſubſtitutōes fa. i. melius. §. duoꝝ ibi ordīo. cōpendio. ff. de le. ij. ꝛ. l. ꝓcibꝫ. C. de impu. ꝛ aliis ſubſti. Et h̄ ꝓut adaptat̃ illud ſignificatū. qꝛ pt̃ ad alia adaptari vt aliť ſignificet ꝓut verbum cui adaptaret̃ ſignificare dictaret. vide infra ſubſtitutio compendioſa.

Cōpilator ſm yſi. li. x. eſt ille q aliena dicta ſuis pmiſcet. Et ſic ſolent pigmētarij ĩ pictura diuerſa mixta cōfundere. Uñ illud virgi. Pictoribus atꝫ poetis quidlibet audēdi ſemꝑ fuit equa poteſtas. Hoc ſcelere quōdam accuſabat̃ hercules mutuan⁹. ille voces cū q̃ſdam verſus hoīm trāfferēs ſuis pmiſcuiſſet. Et cum cōpilator ab emulis diceret̃. ille reſpōdit magnarū virū eſſe clauam a manu herculis extorquere.

Cōcubina ſumit̃ duobꝫ modis. Primo dicit̃ illa quā qs cognoſcit fornicario affectu. ꝛ talis ñ impedit ordinis ꝓmotionem. Secūdo dicit̃ illa quā aliqs cognoſcit vxoratitio ſiue maritali affectu. et talis impedit ꝓmouendū ad ſacros ordines. xxxiij. di. ſi quis de laicis ꝫ pſum. c. illđ. de clam. deſpon. ꝑ to. Item ꝯcubina ſm azo. in ſum. co. ti. cōſtituit̃ ſola intentōe animi. ꝛ ab eo qñꝫ q nō pt̃ vxorē ducere. vt ecce pſes mulierez oriundā de ꝓuincia nō duceret vxorez. tñ poteſt habere cōcubinā. Poteſt aūt ſm leges vt ipe azo dicit eas ſolas habere mulieres ſine motu criminis in quibꝫ ſtuprū nō cōmittit̃. ſicut in virgine vidua et minore. xxv. annis ĩ quibꝫ ſtuprū ꝯmittitur.

Cōclaue dicit̃ cella vl̃ thalam⁹ ſecretus ad quē ꝑ multas claues venitur. vide glo. in verbo cōclaue. l. qđ cōclaue. ff. de dam. infec. et ideo ĩ electōne pape cardinales intrant conclaue.

Conceſſio facta alicui de aliqua re. reſpicit pſonam cui fit. non aūt ipam rem. adeo q̄ finitur morte ipius cui facta eſt. nec ad heredes ei⁹ trāſmittit̃ niſi in ipa cōceſſione fiat mētio de heredibus. l. cū ſeruus. §. ſi quis. ff. de le. j.

Cōfinia dicuntur que adeo ſunt ꝓxima. vt nullus ſit paries int̃ ea vnde predia vrbana que cōſueuerunt parietibus diſtingui. ꝓprie nō dicuntur confinia ſed potius dicunt̃ vicina. Predia vero ruſtica poſſunt dici cōfinia qꝛ ſolo partis finalis termino ſunt diſtincta.

Confirmatio eſt iuris prius habiti corroboratio vt colligit̃ de fi. inſtru. c. inter dilectos. Alio modo eſt ſacramentoꝝ miniſtratio. ſcꝫ in frōte criſmatis aſſignatio. Et fit confirmatio primo modo dicta his verbis. Confirmamus te ſicut rite poſſides. vel ſicut ſine prauitate facta eſt electio. vel ſicut ꝓuide facta eſt.

Confirmare eſt alicui iuri vel facto firmitatem preſtare.

Cōiecturare ē veriſimilis rō ſuſpitōꝫ inducēs ñ de neccitate pſonā vincēs.

Cōiunctio qñꝫ ponit̃ ꝓ diſiunctōe vt cū dicit̃ ĩ heredibꝫ meo. ff. de verbo. ſig. l. ꝯiūcti. et diſiūctio qñꝫ ponit̃ ꝓ coniunctione vt. ff. eo. ti. l. ſepe.

Cōditio eſt diſpoſitōis ſuſpēſio ex euētu incerto futuro ei appoſito in quē euentū ei⁹ diſpoſitionis facta ē collatō. ff. ſi cer. pet. l. itaqꝫ. ver. ğ. ꝓmitto vel lego ſi ticius fuerit cōſul. hec diſpoſitio eſt cōditōnalis ex incerto appoſito ſi ticius Et ꝑ hoc diſpoſitōnis vel legati fit ſuſpenſio. et

eueniente caſu quo ticius ſit conſul purificat᷑. ⁊ non plus ſuſpendit inſti. de ṽ. obli. §. ex ꝯditio nali. ⁊ .ff. de ꝯdi. ⁊ demon. ꝑ to. Põt aũt capi ꝯdi ctio dupliciter. Uno mõ ꝓ tpis ſuſpenſione qð ſolet apponi in ꝯtractibꝫ aut vltimis volũtibꝫ. de q̃ in ti. ꝑalle. de ꝯdi. ⁊ demon. ⁊ in ti. de ꝯdi. inſtitutionum. Scðo mõ qñ aliqd ſolutum eſt. ⁊ illud intendimꝰ repetẽ ⁊ appellat᷑ ꝯditio q̃ſi ſo luti r̃petitõ. de iſta tractat᷑ in ti. de ꝯdi. ob cau. data. ⁊ ti. ſe. ⁊ de ſui natura non ſolet dari dño qꝛ repetitio p̃ſupponit dñium eſſe tranſlatum. l. ſi. ff. de vſufructu. ⁊ quemadmodũ capiat᷑. al's amittit᷑. Et hec ꝯditõ p̃ncipalr̃ eſt duplex. Una generalis ꝯcurrens cum q̃cunqꝫ actõe ex q̃ cer tum petit᷑. l. certi. ꝯdi. ff. ſi cer. pe. Alia eſt q̃ di uidit᷑ in multa membra ſcꝫ in ꝯditõꝫ ob cãꝫ. ob turpem cãm indebiti ſiue cã furtiua ⁊c̃. de qbꝫ omnibꝫ. j. dicet᷑. Et nota ꝙ ꝯditio dĩt a modo ⁊ a cã ⁊ a demonſtratõne. ⁊ ẜm glo. in. rub. ff. de ꝯdi. ⁊ demon. Conditio eſt legati cuiꝰ de futuro defectꝰ ſeu ꝯfirmatio pendet ſuſpenſio. ⁊ ibi le gati ponit᷑ exemplariter. Et ſic non reſtringit qn ꝯueniat alijs a legato. qꝛ exempla nõ reſtrin gunt regulam. l. damni infecti ſtipulatio. ff. de dam. infec. Uar. ſic diffinit. Conditio eſt qdaꝫ euentꝰ futurꝰ in quem diſpoſitio ſuſpendit᷑. Et intelligit᷑ de euentu in facto vel iure. l. multum inte͛eſt. de ꝯdi. ⁊ demon. Siue ꝯditõis affirmati ue. vel negatiue. l. inteſtamento eo ti. Et dic̃ fu turꝰ qꝛ de p̃terito ⁊ p̃nti ꝓprie non eſt ꝯditio qꝛ nõ ſuſpendit. l. cum ad p̃ns. cum duabꝫ ſe. ff. ſi cer. et. Baldeus võ ſic diffinit. ẽ adiectio q̃daꝫ ꝑ quam diſpoſitum hꝫ in ſui eſſe pendentiaꝫ exi ſtentiam vel defectũ. ⁊ hec generalis eſt ad om nem ꝯditionem inductiuam ⁊ extinctiuam. de p̃terito. p̃nti vl' futuro. Petrꝰ de beſutio. ſic dic̃ Conditio eſt vboꝝ adiectio in futuꝝ ſuſpendẽ tium. ẜm quaꝫ diſponens vult diſpoſitum regu lari. Significat᷑ aũt ꝯditõ ꝑ dictõꝫ ſi. vt in exem plo. lego ſi ticiꝰ fuerit ꝯſul. Item ꝑ aduerbium cum. vt dicendo cum ticiꝰ ꝯſul fuerit. Sꝫ eſt dña tĩẽ ſi ⁊ cum. non q̃ ad ꝯditõꝫ faciendam ſꝫ q̃ ad modum ſignificãdi. qꝛ dictio ſi. ſignificat p̃ncipalr̃ ꝯditõꝫ vel ſuſpenſionem ⁊ ꝑ ꝯñs tp̃s ⁊ dilatõis diſpoſitões in euentum futuꝝ. Et qꝛ ille eſt in certꝰ iõ ꝯſecutiue ſuſpenſionẽ ſignificat. l. ſi ticio ff. qñ di. le. cedat ⁊. l. q ꝓmiſit. ff. ð ꝯdi. ⁊ demõ. Item dictio niſi. ſignificat ꝯditõꝫ vt vendo tibi li bꝝ. p. x. ita ꝙ venditõ valeat ⁊ ꝑficiat᷑. niſi aliꝰ ꝯditõꝫ meliorem infra menſem faciat. l. ij. cum ibi no. ff. de in diẽ adiec. Itñ dictõ aliogn ꝯdi tõꝫ facit vt ꝓmittis mihi ſcribẽ libꝝ infra men ſem. aliogn. x. noie pene. Naꝫ ſenſus ẽ ſi ñ ſcpſe ris ⁊c̃. l. ſi finito. §. ex hꝫ edicto. ff. de dam. infe. Idem in dictõe al's. qꝛ eodẽ mõ exponit᷑. i. ſi nõ

ſcripſeris. Idem in dictione ſiue. dicendo ꝓmit to ſiue nauis ex azia venerit ſiue ticiꝰ ꝯſul fue rit. Et q̃ illaꝝ dictionum diſiunctiuaꝝ p̃oꝛ fue rit. purificat diſpoſitõꝫ. l. ſi ita qs ſtipulet᷑. ff. de ṽ. obli. Idem in altẽnatiua aut. vt dicendo re linq̃s p̃lia ꝓpinqs aut libertis. l. cũ pꝛ. §. penul. ff. de le. ij. Nam ſenſus ẽ. ſi non ſint ꝓpinq veni ant liberti. ⁊ hꝫ ex ſignificato ſumpto ex maiore af fectione ꝓpinq̃ꝝ. qbꝫ teſtatoꝛ p̃mo relinq̃re volu it. vtꝫ ex ordine ſcpture. Idem in aduerbijs q̃ diu. vt ibi ꝓmitto vl' lego ſingul' annis. x. q̃diu res meas vel hẽdis mei geſſeris. Nam ſenſus eſt ſi geſſeris hẽas decẽ. l. pꝛ. §. fi. de ꝯdi. ⁊ de mõ. Idem in dictõibꝫ q̃ad. donec. q̃uſqꝫ. qꝛ idẽ ſignificant. Idem in dictõe dum. dðo lego vxori dum cũ filio meo erit. l. q ꝯcubinaꝫ. §. vxori. ff. ð le. iij. Idem in dictõe q̃ñcũqꝫ. vt vir legat vxo ri q̃ñcunqꝫ filios habuerit. l. cum vir. ff. de ꝯdi. ⁊ demõ. Idem de qñ. vt lego pupillo qñ nupſe rit. l. pupil. ff. de le. ij. Idem de vbi. dðo lego fi lio vbi nupſerit. l. ſi ita ſcptum. §. j. ff. de le. ij. Idem de q̃tenus. vt lego q̃tenꝰ heres meꝰ erit. qꝛ ſenſus eſt. ſi in toto vel in p̃te. l. ſtichum. ff. ð le. j. Idem de poſtq̃ ⁊ ad. vt lego ad tempus li beroꝝ. l. ſi vir vxori. ff. de ꝯdi. ⁊ demon. Idẽ de prepoſitione cum. vt ancilla cum liberis libera eſto. intelligendo ꝙ ancilla libera non ſit niſi cũ liberis. l. ſi ita fuerit. ff. de manumiſſi. teſta. Idem de in. vt lego ticio in diſciplina. l. nec ſo lum. §. ſi in habitatõne. ff. qñ di. le. ce. Idem in noie. vt ꝓmitto tibi p̃tum agnetis vl' fructꝰ fun di tal'. l. interdum. ff. de ṽ. obli. ⁊. l. j. in fi. de cõ di. ⁊ demon. Et dependet diſpoſitio ex incerto futuro euentu. ſcꝫ ſi pareat vel fructus creſcat. Itẽ ibi ꝓmitto centuꝫ nomine dotis. i. ſi matri monium ſequat᷑. l. ſi ſtipulationem. ff. de iure dotium. quia dos ſine matrimonio eſſe non po teſt ergo ſic intelligitur. Idem de donatõne cau ſa mortis. l. ſi mortis cauſa. ff. de donatio. cau. mortis. Et hoc ex natura huius contractus q ꝓcedit ex ꝯmuni modo ſic agendi. Idem in ꝓ nomine. vt veſtẽ q̃ mea erit lego. l. nuꝑ de le. iij. Idem de q̃ſqs. vt q̃ſquis mihi heres erit ſit he res filio meo. l. q liberis. §. hec vba. ff. de vul. ſubſti. Idem de quiſqꝫ. vt ticium ⁊ ſe. ꝓ quan ta parte quiſqꝫ heredeꝫ me fecit ipſum inſtituo. l. hoc articulo. ff. de here. inſti. Idem de qui. vt qui prius aſcẽderit capitolium. l. ſi fuerit. ff. de re. dubijs. Idem de q̃cunqꝫ. vt quicunqꝫ ꝓfeſ ſus fuerit ⁊c̃. l. hoc edicto. ff. de iure fiſci. Et hꝫ ex ſignificato non tm̃ ꝓnominis ſꝫ verbi futuri tp̃is. l. ij. ff. de here. inſti. Similiter ibi. emo pi ſces qui capient᷑ emptio ẽ ꝯdictõnalis. Idem ĩ participio vt acceptis centum a ticio inſtituo eum hẽdem. l. atteſtatore. ff. de condi. ⁊ demon.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Nam licet acceptis ſit p̄teriti tp̄is. tamen ſigni-
ficat ibi futurū. ſcʒ ſi accepero centū ꝛc. Idem
ibi lego ſtichū futurū meū. ar. l. ſtichū. ff. de le.
.j. Idem in gerūdio. vt ſum inſtitut⁹ adeundo
repudiante ticio. l. ſi tu ex pte. ff. de aqui. here.
Idem in ſupino vt lego vl' ꝓmitto euntibꝫ ſpa-
ciatū in die dn̄ico. ꝛ ſic de ſimilibus
Cōdictio multiplex ē certi. Naʒ q̄dam ē ꝯdicō
que ꝯpetit ex omi cā ꝛ omni obligatōe ex q̄ ali-
quid certū petit̄ ſiue ex certo ꝯtractu ſiue icerto
ſiue ex. l. aqui. agat̄ ſiue ſuo noīe. ſiue heredi-
tario obliget̄. vn̄ manifeſtū ē q̄ iſta ꝯdictō ꝯcur-
rit cū actōne mandati depoſiti ꝛ ceteris vbi qd
certū petit̄. Et ideo ſc̄m diuerſitatem cauſaruʒ
nunc re nunc verbis nunc litteris nūc ꝯſenſu cō
trahit̄. nunc etiam ex ꝯtractu nunc ex q̄ſi ꝯtctu
nūc ex delicto ꝯpetit. in mutuata tamen pecuia
ſola illa competit.
Condictio ex lege ſc̄m azo. eo. ti. locū hʒ qn̄ ſeu
q̄tiens ex noua lege ſurgit obligatio. nec i eadē
lege cautū ē q̄ gene actōnū expiat̄. q̄. ꝑ varietate
cauſaꝝ nunc ex ꝯtractu. nunc ex debito naſcit̄
ꝛ ſic nō ſtatuit̄ vel cauet̄. l. qua actione agatur.
Condictio furtiua ꝯpetit dn̄o rei ꝯtra furē eiuſ
qꝫ ſucceſſores ad ipam rem ꝓſeq̄ndam vl' eſtia-
tōem eius q̄nti plurimi fuerit poſtq̄ ablata fuit
eo q̄ fur ſemꝑ ē ꝛ fuit in mora
Condictō indebiti ꝯpetit ei q̄ ꝑ errorē in debi-
tam pecuiam ſoluit alicui credēs ei ſe teneri cū
nō teneat̄. vl' cū a ꝓcuratore ſuo ſoluta eſſet ipo
ignorāte. Eſt ḡ ꝯdictō indebiti ſc̄m azo. in ſum.
eo. ti. poſtq̄ ſoluta indebita r̄petūt̄. ſiue ꝑ igrā-
tiā fcti eē n̄ ꝓbabilē. vt q: qs errauit i fcto ſuo ſi
ue ꝑ igrātiā iuris talia idebita ſoluāt̄. q: igrā-
tia iuris non dʒ alicui nocē in damno vitando
vt. ff. de iur. ꝛ facti ig. l. iur. ignorantia.
Condictō liberatōis ꝯpetit ei qui q̄ omnino n̄
debuit promiſit.
Condictō ob cauſam datoꝝ ſc̄m azo. e. ti. ꝯpetit
ꝛ locū hʒ. vbicūqꝫ duo ꝯtc⁹ innoīati inueniūt
ſcʒ do vt des. facio vt facias. In illo aūt ꝯtractu
innoīato ſcʒ do vt des. dat̄ actō de dolo. Et ꝑut
alij dicunt. tūc ꝯpetit ad rem petendā q̄ ob cām
honeſtā vtpote in cām futurā vel p̄teritā data ē
cā nō ſecuta. Poteſt eñ dici cā non ſecuta ſi pe
nituerit dantē re integra. ſi vō dediſti decem vt
bononiaʒ irem. aliq̄d qd erogaui ad ꝑfectōem
exꝑ̄imam habes ꝯdictōʒ ita tn̄ vt p̄ſtet̄ mihi in-
demnitas. q: aut ex obligatōe q̄ re h̄it̄ ꝛ nō cō-
ſenſu ꝑficit̄ hec ꝯdictio minū eſt. quia res ad
aliquē ꝓfecta ſine ꝯſenſu vtriuſqꝫ ꝯtra eundem
aſſenſum petit̄ ꝛ repetitur.
Condictio ob turpē cauſam ē ꝑ quam r̄petim⁹
ea q̄ dedim⁹ alteri. cā nō ſecuta ob quā data ſūt
ſi turpitudo tm̄ ex pte excipiētis v̄ſet̄. Aliogn

ſi ex pte dantis ꝛ accipiētis: repeti nō pōt. quia
i pari cā t̄pitudis potior ē ꝯditio poſſidētis. de
re. iur. li. vj. Et ſc̄m azo. eo. ti. ponit̄ exēplū. Ego
dedi tibi vt ſacrilegiū nō faceres ab h̄ enim de-
buiſti abſtinere nullo tibi dato. ꝛ ideo etiam cā
ſecuta poſſum petere qd tibi dedi.
Condictio ob cām hanc ꝯdictōeʒ parit res apd
aliū ꝯſtituta. ſiue ab initio ſiue iam ſiue poſtea
ꝑuenit ad euʒ ex iuſta cā: poſtea ad inſtantiaʒ
redijt vt cirographū apud creditorē poſt debiti
ſolutionem recipit. Sed hanc ꝯdictōeʒ ob cām
putāt q̄dam ex ꝯtractu ꝑueniſſe. q: n̄ ꝯpetit niſi
alij ꝯtract⁹ precedant. Alij ex q̄ſi ꝯtractu credūt
deſcēdere ad ſimilitudinem ꝯdictōnis indebiti
q: q̄ ob cām ꝯdicit actori p̄imū ꝯtctū diſſoluit
Condictio ſine cauſa ꝯpetit. qn̄ aliq̄d p̄mo ex
iuſta cauſa eſt apud alteꝝ. h̄ poſtea ꝑ aliquem
effectum eſſe non dʒ. v. ḡ. mutuaſti mihi centū.
feci tibi inſtrumentum in q̄ ꝯfeſſus ſum me tibi
teneri. ſoluo tibi. mō inſtrumentum obligatori
um eſt apud te ſine cauſa ꝑ quoʒ repetam ipm̄.
Competit ḡ ꝯdictio ſine cauſa. finita cauſa ex q̄
res ad aliquem ꝑuenit ex ꝯtractu q̄ iam finit⁹ ē
Vn̄ videt̄ deſcēdē. nec ide qd ſuſpirauit adhuc
cauſam ſubſiſtendi hēe. Item ſi ſine cauſa pe-
nes te res eſt quam nō habes ꝑ ꝯtractum. ꝛ ita
nec ex ꝯtctu. nec ex maleficio es obligat⁹ mihi
Etiam locum hʒ vbicunqꝫ ſine cā aliq̄d eſt apd
te qd mea inteſt me hēe.
Condictio triticaria generalis eſt. de alijs rebꝫ
omnibꝫ ꝯpetens p̄terq̄ de pecunia numerata.
ſiue ſoli mobiles ſiue immobiles ſint. Ideoqꝫ
fundus ꝛ vſufructus. ꝛ cetere ſ'uitutes p̄dioꝝ
ꝑ ipam recte petunt̄. Rem aūt ſuam nemo petit
hac actōne niſi ex certis cauſis. vt ex cauſa fur
ti vel rapine. cuʒ itaqꝫ ſit generalis hec ꝯdictō.
ꝛ ꝯdictio certi in multis alijs ꝯpetit.
Conditiones generales ſemꝑ in pactionibꝫ in-
cludunt̄ ꝛ intelligunt̄. vtpote. Si de⁹ voluerit.
ſi res in eodem ſtatu ꝑmāſerit. ꝛ ſimilia vt no.
in glo. ōbi intelligenda de reſcp̄. c. ij. ꝛ c. quem-
admodū de iureiur̄. cū ſimilibꝫ. Et nota q̄ ꝯdi
tio in legatis nō retro trahit̄ ſc̄m bar. in. l. j. §.
ſ'ui. ff. ad ſilleyanum. Et ꝑ ſua opinione facit
textus. in. l. ſi filiefamilias. ff. ex q. cau. in poſ-
ſeſſio. eat̄. Baldus tn̄ contra ꝛ dicit q̄ ille ca-
ſus. §. ſ'ui eſt ſpālis. ergo in contrarium eſt ius
ꝯmune. Et ꝑ iſta opinione facit lex ſi fili⁹. ff. de
ver. obli. Sʒ iſti legi poſſet rn̄deri. q̄ loquat̄ in
ꝯtractibꝫ. ſecus in vltimis voluntatibꝫ vt in di
cta. l. ſi filiefamilias.
Conditionalis ſtipulatio. Re. ī. ſtipulatio. Et
ponunt̄ tales v̄ſus de ꝯditione. Si ius dicet̄ ſi
res pietate timet̄. Si ꝑ tranſ. detur. ſi ſoluens
cert⁹ hī. Si res furet̄ res ſine duplando leget̄.

Si non debet̃ ħ ꝑ debito numeret̃. Si qd ſolue-
tur non caſibꝫ bis reputetur.

Cõdicere eſt rem ſuam in iudicio petere ꝑſonã
pulſando vel inquietando ⁊ ipam dicẽdo obli-
gatam ſibi eſſe ad aliqd dandum vel faciendũ
Unde dicitur indebiti condictio. Et tractum
eſt hoc verbum a veteri obſeruatione. qꝛ olim
erant in vſu ſolẽnia v̈ba q̃ oportebat actorẽ cũ
litigabat coram iudice ꝯdicẽ ideſt ſimul dicere.
qñdo litigaret. vt ſi caderet a ſillaba. cadẽt a to
ta cauſa. Et qꝛ ĩ ꝑſonalibꝫ actionibꝫ ħ obſ̄uat̃
ideo ꝑſonales actiones dicebant̃ condictõnes.
Deinde p̄fata ſolennitas in deſuetudinem t̃n-
ſijt. ħ nomen tamen adhuc remanſit. vt ꝑſona-
les actões adhuc dicant̃ ꝯdictões. q̃uis nõ ſit
neceſſe hanc ſolẽnitatem obſeruare. ⁊ hec v̈ba
ꝯdicẽ ex ħ dat̃ intelligi. ꝙ ꝯdictio nõ ẽ aliud ni-
ſi ꝑſonalis actio. Et ꝯdicere apud antiq̃s erat
talem formã v̈boꝝ vt ꝯdictõeꝫ in debiti vel ꝯdi-
ctionẽ ob cãm datoꝝ vel ſimilem formã v̈boꝝ
tanq̃ nomen actõis exprimẽ. qđ hodie ſublatũ
eſt. Uerum ꝙ hodie res ꝓprie ñ ꝯdicit̃ niſi a fu-
re. qꝛ nemo ꝯdicit rem ſuã niſi a fure. §. Idem
iulian⁹ in. l. ſi duo patroni. ff. de iureiurã. Alit̃
etiã ſumit̃ ꝯditio in ti. de condi. appo. Et diffe-
runt ꝯditio facti ⁊ ꝯditio iuris in teſtamentis.
vñ ꝯditões facti dicunt̃ que apponunt̃ a teſtato
re ſiue ſũt ꝯdictionales ſiue poteſtatiue. Et vo-
cant̃ facti qꝛ hñt voluntatem teſtatoris q̃ ẽ facti
qꝛ omẽs potentie aĩe ſcꝫ volitiua. appetitiua. cõ
cupiſcibilis ſunt facti. vt in. l. bone fidei. ff. de
acqui. re. do. ⁊ ꝺ his no. in. l. multũ intereſt. ff.
ꝺ ꝯdi. ⁊ demon. vbi illa dr̃ facti. ſi nauis ex azia
venerit. ſi ticius ꝯſul fact⁹ fuerit. Et illa ẽ iuris
ſi quis ſe filiumfamilias exiſtimet cũ p̄rfamili-
as ſit. Et ibi ħ intereſt qꝛ in ꝯditõe facti nõ ſuffi
cit vera exñtia niſi occurrant opinio ⁊ ſcientia
heredis vt adire poſſit. ſecus in conditioni-
bus iuris vbi ſufficit exñtia ⁊ purificatio ſine
opinione ⁊ ſcientia. Ex q̃ infert̃ ꝙ mitius agit̃
cũ lege q̃ cũ homĩe. l. celſus. ff. de arbi. l. multũ
intẽſt p̄al.

Conducere dr̃ ille q rem aliquã ab aliquo data
mercede vl̃ ꝓmiſſo accipit vtendã. vñ. Cõducit
qui dat: q locat accipit illud.

Cõducti actio ꝯpetit ei q ꝯduxit a locãte vel lo-
catore fundũ vel p̄diũ aut domuꝫ. ⁊ ꝯpetit ei ad
hoc ꝙ liceat ſibi vti vel habitare in re cõducta.
Item eidem ꝯpetit actio ꝯ̄ locatorem actõe ꝯt̃-
ria ſi aliquis expenſas neceſſarias ibideꝫ fecit
aut vtiles Re. ſ̄. actio.

Confeſtim intelligit̃ cũ p̄⁹ vel q̃pri⁹ poterit. l.
ij. §. penul̃. ff. ad trebell.

Confeſſio eſt duplex iudicialis ⁊ penitionalis
Et ad ħ ꝙ ꝯfeſſio iudicialis p̄iudicet. dꝫ habẽ
hec ſex. Unde. maior ſponte ſciens cont̃ ſe ius
ſit ⁊ hoſtis. Nec natã neget fauor aut lis ius
ve repugnet. Uide ħ cũ alle. ſinguloꝝ in glo. c.
nos in quenq̃. ij. queſti. j. in verbo confeſſum. ⁊
de ꝯfeſ. c. ex ꝑte glo. j. ⁊ ĩ ſum. ho. e. ti. §. q̃lr. Et
ꝯfeſſio iudicialis ẽ certa ⁊ clara aſſertio. i. rñſio
e⁹ de q̃ q̃rit̃ iure corã legittimo iudice facta. Et
fit in iure tripliciẽ. ſ. ore. facti euidẽtia. ⁊ inter-
p̄tatiue ſcꝫ ꝯtumacia. c. null⁹ dubitet de p̄ſump.
Et p̄iudicat dũ fit in iure. i. in iudicio corã iu-
dice ꝯpetenti ⁊ aduerſario p̄ñte. qđ intelligit̃ ꝑ
dictõꝫ hoſtis ſuppoſitã. Item fiat ꝑ lit̃. ꝯteſta.
Nec ſit ꝯ̄ naturã vt eam occidiſſe q viuit. nec ꝺ
religioſa nec in cã fauorabili ſm̃ berñ. in glo.
p̄alle. Et ꝯfeſſio facta in pñia ſacdoti. non facit
fidẽ corã iudice ſeculari. C. ꝺ epi. audi. l. archi-
gerũtis. ⁊ ibi ꝑ doc. ſic̃ nec p̄iudicat ꝯfeſſio ex iu
diciũ f̄cta niſi cã adijciat̃ vt ꝯfiteor me debẽ tibi
centũ ex cã mutui. C. de nõ nu. pec. l. generalr̃.
glo. notabilis. iij. q. ix. c. teſtes. §. de his.

Confeſſoria actio. Re. ſ̄. actio ꝯfeſſoria.

Confiſcari eſt fiſco applicari vel in fiſcũ induci.
vñ fiſc⁹ eſt regi⁹ ſacc⁹. in quẽ reducunt̃ bona dã-
natoꝝ ⁊ ꝓſcriptoꝝ. vñ dr̃ facta eſt oĩm bonoꝝ ꝯfi
ſcatõ. Et caſus in qbꝫ pñt bona alic⁹ ꝯfiſcari p⁹
mortẽ ſuã. vide glo. ⁊ doc. ĩ. l. fi. C. ad. l. iuli. ma
ieſtatis. ⁊ q̃lit̃ formabit̃ ſñia eſt glo. inſti. de hẽ
di. q̃ ab ĩ teſtato. §. ꝑ ꝯ̄riũ. Caſus aũt in qbꝫ poſ-
ſit qs incarcerari. no. bar. in. l. j. C. de cuſto. ⁊
exhibi. reo.

Conniuẽ eſt oculos claudẽ ⁊ intẽdũ ponit̃ ꝑ diſ
ſimulare. vel ꝑ paꝝ dormire. vt cũ dr̃ ꝯniuentibꝫ
oculis. Nũꝫ ꝯſentire vt ꝯniuens ꝯſentiens dr̃.
Unde. Qui mihi ꝯniuet oculis ſignum mihi
p̄bet.

Compenſatõ ſm̃ azo. in ſum. e. ti. eſt debiti ⁊
crediti adiuicẽ. i. ab vtꝙ ꝑte int̃ ſe ſcꝫ ꝯ̄hentes
ꝯtributõ. Dr̃ ei ꝯpenſatio q̃ ꝯ̄nis penſatõ. ac ſi
a ꝑte dicat. lex ñ eſt niſi in ponderibꝫ ⁊ q̃ntita-
tibꝫ ꝯpenſandis. Uel eſt debiti ad debitũ hinc-
inde facta deductio. vt debeo tibi. lx. tu mihi cẽ
tũ. dũ peto a te cẽtũ tu deducis. lx. ⁊ ñ recipit ꝑ
mutatõꝫ ſpeciei ad q̃ntitatẽ. ff. de le. j. l. ħ ſi cer-
t⁹. ⁊. l. ſi ꝯuenerit. ij. in. p̄n. ff. de pin. act. vt de-
poſui pecuniaꝫ ĩ ſacculo in cẽtũ ducatis. depoſi
tari⁹ mihi totidem ꝯmodauit. ⁊ non pt̃ tenẽ ſac
culũ me petẽte liꝫ bar. pe. ⁊ cy. ꝯ̄ facit. C. depo
ſiti. ⁊. C. ꝯmo. l. fi.

Cõpare ⁊ emẽ differũt. vt no. in. l. illam. ff. de ꝯ̄.
emp. ⁊ ven. ⁊. l. illa. C. de re. ꝑmu.

Compilare leges ſiue ꝯponẽ. eſt leges ab alijs
ſcp̄tas in vnum volumẽ redigẽ.

Compita dicũt̃ loca vbi plẽs vie ꝯueniũt ſil̃ vt
xij. q. ij. ꝺ viro. ĩ p̄n. ibi ꝑ abrupta itinẽa ⁊ ꝯpita
Cõpetẽt̃ no. glo. xxiiij. q. iij. votũ. ⁊ vide. qđ no.
de v̈. ſig. c. fi. li. vj. ſup v̈bo ꝯtempſerit.

Compromiſſarius dr̄ cui ſimpliciter vl̄ ad tp̄s
ꝯmittit̄.vt eligat vice eoꝝ qui ꝯpromittūt. vt ꝺ
electi.ga ꝑpter. Nec eſt ꝑ omīa idem arbiter et
ꝯpromiſſarius ad eligendū datus. vt ibidez.c.
ſic cū ꝑ formā ibidez ꝺ re iudi.cū ab vno. li.vj.

Compromiſſum.i.arbitriū.

Compromitte͂ ē cauſaz executoriā vl̄ executiuā
ad dictamen arbitroꝝ dare. ⁊ ſm dictamē recte
rōis ꝓ vtraqꝫ parte appoſita ab ipis explicare

Conchilia a concha dicunt̄. inde conchilaris le
gēs conchas vl̄ conchilia.C.de muri le.l.ſi acci
pitur li.xj.

Conicere eſt perpendere vel p̄ſumere.

Conſeqns.i.ꝯforme.inſti.ꝺ dona.§.eſt ⁊ aliud

Conſeqntia lr̄aꝝ dr̄ ꝯſeqns ordo ſcripture. ſcꝫ
qn̄ ſcribit̄ ſine titello vl̄ titellis.i.ſine omi ab-
breuiatiōe. Et dr̄ tenor lr̄aꝝ.ſed tenorē dicim⁹
potius textum lr̄aꝝ q̄uis titellis ſcribat̄.

Conſenſus ⁊ auctoritas tutorū Re.ſ.auctori-
tas p̄ſtanda. Et conſenſus ē q̄druplex ſcꝫ negli
gētie.ꝯſilij coopatiōis ⁊ auctoritatis aut palle-
atiōis vel defenſiōis. Et pmo ⁊ ſcd̄o cōſenciēs
minus punitur q̄ faciens.tercio eq̄lit̄.q̄rto ꝺo
pl⁹. Vn̄.cōſenſus ſpernit ſuadet iubet atꝫ tuet̄
Hic minus ille minus. luit hic eq̄lit̄ hic plus
De h̄ glo.optima in.c.j.de offi.dele.ſup verbo
pari pena.

Cōſiliarij dicūt̄ eo q̄ alt̄ alteri ſuū p̄beat ꝯſiliū

Conſilium ē ꝯtectus ꝯſulū. Et ꝯſilium a q̄uib⁹ ⁊
expertis ē requirendum.j.q.j.eſtote. Et q fraudulē
ter dat ꝯſilium.tenet̄ de dolo.⁊ ꝓt̄ eum agi pōt.
Et dr̄ a con.i.ſimul ⁊ ſales ſaliū.q̄r et nō ē p̄ci-
pitandū ꝯſilium.l. diſ. ponderet.ibi. Nos em̄
tp̄e indigem⁹ vt aliq̄d maturius agamus.non
p̄cipitemus ꝯſilia ⁊ opa noſtra.neqꝫ eorum or-
dinem corrumpamus.

Concilium ē ꝯuent⁹ aliq̄ꝝ tractantium arduas
cās totam criſtianitatem ꝯcernentes.⁊ dr̄ a v̄bo
concinoꝛ aris.i.ꝯuocare. Vel a ꝯmuni intētōe
dictum ē.eo q̄ extētes in ꝯcilio i vim dirigāt oēꝫ
mentis intuitū. Vel dr̄ q̄ſi ꝯcidium.in.l.enſeū-
te.xv.di.c.j. vbi et ſinod⁹ cecus ⁊ ꝯuēt⁹ expōit̄
⁊ ibi ꝺ q̄tuor ꝯcilijs.⁊ i q̄b⁹ damnati ſunt hēretici
de fi. catholica ⁊ ſum.tri. perperaꝫ ſencientes

Conſiſtoriani Re.ſ.comites.

Conſiſtorium idem ē q̄ p̄toriuꝫ vl̄ tribunal.ſcꝫ
locus in q̄ ius reddit̄ ex more. Et ē vulgare yta
licoꝝ ſeu lūbardorū.cle.paſtoralis.de re iudi.
ij.q.vj.anteriorū.de app.ex inſinuatōne.⁊ dr̄ a
conſiſto.is.heſter.v.in prin.ſedebat ſup ſolium
.i.in conſiſtorio pallacij.

Conſtitutio ſpāli vocabulo dr̄ impatoris vl̄ al-
terius principis q ꝯſtitutōꝫ face͂ pōt. Et deſcri-
bit̄ ſic. Eſt ius relatum in ſcriptis redactū. Vel
ſm goff.eſt ius ſcriptuꝫ.di.j.§.cum itaqꝫ. Dici-
tur autez conſtitutio.q̄ſi ꝯmune ſtatutum. Nā
papa cum fratrib⁹ ſuis cardinalib⁹. ⁊ ceteri p̄-
lati cū capitulis ⁊ canonicis ſuis. ꝯſtitutiones
faciūt.ꝺ ſen.ex.int̄ alia. Et ꝺ his q̄ ſunt a p̄la.
ꝑ eo. Item legatus ſinodus ꝓuincialis. ſinod⁹
ep̄alis.princeps cum ꝓcerib⁹. p̄fectus pretorio
ꝑpl̄s roman⁹.collegium approbatum.capitulū.
face͂ pn̄t ꝯſtitutiones ſm Hoſ. in ſum.e. ti.§.
nanqꝫ papa. Et ſunt q̄tuor v̄tutes ꝯſtitutionuꝫ
Vnde. Quatuor ex v̄bis v̄tutes collige legis. ꝑ
mittit.punit. impat atꝫ vetat. Nam ꝑmittit vt
vir fortis petat p̄mium. Punit ſcelera ⁊ delicta
Impat ⁊ p̄cipit vt ſtatuta canonica ſuet̄.vt cle-
rici regulare ꝓpoſituꝫ ⁊ honeſtum habitum de-
ferentes.ꝯtinent̄ ⁊ caſte ſtudeant viue͂. Prohi-
bet clericos ſecularib⁹ immiſceri negocijs.⁊ ꝯſti
tutio ꝯſulit q̄ v̄tus p̄t ꝯp̄hendi ſub p̄na. nam q
ꝯſulit ſatis ꝑmittit.

Conſtitutor dr̄ q ꝓ alio ſe ſolutuꝝ ꝓmittit vel
aliq̄ facturꝝ. ⁊ alteri⁹ in ſe transfert vel ſuſcipit
obligatōnem.

Conſtituere p̄t q̄libet q ſe ꝓ alio obligatuꝝ ꝓ-
mittit vel obligat. ſm azo. in ſum.de ꝯſti.

Conſpiratio eſt q̄dam fraudulenta cōfederatio
facta in p̄iudicium alicui⁹ ꝑſone vel dignitatis
xxij.q.ij.ſi q̄s laic⁹.⁊ eſt palea. ⁊ dr̄ a ſimul ſpi-
rando.qn̄ ſcꝫ plures ſpirant flant ⁊ tendunt in
vnum.⁊ fit ſine iuramento a ſpū ſup̄bie ⁊ elatio
nis.⁊ omnis talis eſt illicita ſm glo.in ca.exhi
bita de iudi. Eſt tn̄ qn̄qꝫ licita.iuſta.⁊ approba
ta.vt ſi canonici ꝯſpirent de non obediendo p̄la
to excōmunicato. vel de non eligendo indignū.
Indubio tn̄ p̄ſumit̄ illicita.vide.xj.q.iij.c.ꝯiu-
rationū.⁊.c.ſe.ꝯſpiratōꝫ. Naz ꝯiuratio ē pluri
um in vnum iuratio.

Conſobrini dicunt̄ duaꝝ ſororꝝ filij q̄ſi ꝯſorine
dicti.l.ꝯſobrinoꝝ.C.vnde legit in glo.j. Etiaꝫ
pn̄t dici ex duob⁹ frib⁹ nati licꝫ ꝓprie dicāt̄ frēs
ꝯſāgnei vl̄ patrueles.iſti.ꝺ ḡ.§.iiij.⁊.§.plerꝗꝫ

Conſortes eiuſdem litis dicunt̄ illi q ſimul age͂
vel ꝯuenire pn̄t.

Conſul olim dicebat̄ ſenatus mḡratus.vt.ff.de
ſena.⁊ inſti.de iu.na.gen.⁊ ciui. Hodie tn̄ ꝯſul
ſumit̄ a ꝯſulendo.q̄r reipublice ꝯſulit. Exactis
em̄ a romana ciuitate regib⁹ ꝯſtituti ſunt ꝯſu-
les vt rei publice ꝯſulent̄ dicti.

Conſularis dr̄ vxor ꝯſulis. q̄r femine nupte p̄-
clariſſimis viris. p̄clariſſimaꝝ ꝑſonaꝝ nume-
ro ⁊ noīe cenſent̄ ſeu ꝯtinēt̄.vt.ff.de ſena.l.feie
nupte.vbi dic̄ glo.femīe choruſcāt radijs mari-
toꝝ.⁊ in aut̄.de ꝯſulib⁹.§.h̄ itaqꝫ.coll̄.iiij.

Conſultus.i.interrogatus ſic.ff.de pac.l.Itē
q̄r. Vnde. Conſulo te q̄ro tibi ꝯſulo ꝯſilium do.

Conſultor poſſit quod conſultus bene noſcit.

Conſultatio dr̄ in q̄ alicui papa de iure r̄ndet.

Et nota ꝙ conſultus pōt vendere conſilium ſuū. ⁊ aduocat⁹ iuſtum pꝛocinium: non tñ ideo iudex ſniam vendē pōt. c. nō ſane. xiiij. q. v. licet ꝯtriuꝫ videat dicē glo. in. c. non licꝫ. xj. q. iij. dicens. Si doctoꝛ ſine reuolutōne decretalium pōt ꝯſulē. tūc ḡtis dꝫ facē. Sꝫ iſta glo. non recipit hodie a doctoꝛibꝫ. qꝛ ſic doctoꝛ ſubtilis ⁊ memoꝛioſus minoꝛis eſſet reputatōis ꝙ̄ groſſus ⁊ obliuioſus. vtꝫ h̄ h̄ eēt incōueniēs vt no. in. c. in nomine domini de teſti.

Conteſtatio litis ſꝫm hoſti. eo. ti. eſt fundamentū iudicij. ꝑ petitōꝫ in iure ꝓpoſitam. ⁊ ꝯgruam r̄nſionem ad eam ſecutaꝫ aio ꝯteſtandi litem facta narratō. ꝙ̄ obmiſſo inanibꝫ vexant̄ laboꝛibꝫ ⁊ expenſis litigantes. Uel eſt actoꝛis narratō ⁊ rei r̄nſio in iudicio facta. Uel ſꝫm Hoſ. eſt hincinde apud iudicem negocij ꝑncipalis facta narratio. Per principales vero ꝑſonas nō ꝑ aduocatos niſi foꝛte ꝑncipales adō fuerint indiſcreti. vt eoꝝ defect⁹ de licencia iudicis ꝑ alios ſuppleat̄. Et lit̄. ꝯteſt. ꝑpetuat iuriſdictōꝫ. de offi. dele. relatū. Et dꝫ ꝑcedē r̄ceptōm teſtiū. niſi ⁊c̄. c. quoniā vt lite non ꝯteſta.

Conteſtari litem patet ex dictis.

Conſumptū vel ꝯſumptio ē raſio. videlicet q̄ndo dictio vel ſillaba abradit̄ ⁊ alia inſcribitur.

Contiguatio dī lignoꝝ vl̄ tignoꝝ vl̄ alaꝝ reꝝ coniunctio. ⁊ q̄nqꜫ dī tegmē. vnde due edes dicunt̄ eſſe ſub vna ꝯtiguatiōe hoc ē ſub vno ⁊ eodem tegmine

Conſuetudo dī ius quoddā moꝛibꝫ. i. aſſiduis actibꝫ inſtitutū. qd̄ ꝓ lege ſuſcipit̄ cū lex deficit vt. j. di. ꝯſuetudo. Que em̄ in ſcriptis redacta ē vocat̄ lex ſiue ꝯſtitutō. q̄ aūt i ſcriptis n̄ ē retinet nomen ſuum ꝯſuetudo. di. j. §. cū ḡ. Uel eſt vſus rationabilis cōpetenti tempe ꝯfirmatus. nullo actu ꝯtrario interrupt⁹ frequēti actu ſeu ꝯtradictoꝛio iudicio. Uel cuius non extat memoꝛia introduct⁹ vſuqꜫ ꝯmuni vtentiū approbatus. c. fi. de ꝯſue. Et ſi dꝫ ꝑiudicare iuri ꝯmuni vel ſpeciali. reqrit̄ ꝙ nō ſit erronea nō ꝯtra ius diuinū. Rationabilis. ꝑſcriptibilis. ꝑſcripta. ſciente ꝑplo introducta. qua maioꝛ ps ꝑpli vtit̄ ⁊ q̄ vtens intendit ſibi ius acqrere. quā etiaꝫ ratio ⁊ veritas ſemꝑ excludūt. diſt. viij. c. veritate. vbi dī. nemo ꝯſuetudinē ratiōi ⁊ veritati ꝑponat. Nam dominus dixit ego ſum veritas. non ego ꝯſuetudo. eadem di. c. ſi ꝯſuetudinem. ⁊. c. qui contempta.

Conſangnitas ē attinentia ꝑſonaꝝ. ex eo ꝓueniens ꝙ vna deſcēdit ab alia vel ambe ab eadē. Uel eſt vincl̄m ꝑſonarū ab eodem ſtipite deſcēdentiū. carnali ꝓpagine contractum. Uel ē ꝓuētio vnius ꝑſone ad aliaꝫ ꝓueniens ex parētela. ⁊ dī cōſanguinitas q̄ſi ſanguinis vnitas.

Conuſeruator ē iudex datus ad defendendum aliq̄s ꝯtra manifeſtas iniurias. iudiciali īdagine n̄ vtens. de offi. dele. ſtatuim⁹. li. vj. ⁊ ſunt niſi epiſcopi vl̄ eoꝝ ſuperioꝛes. aut abbates vl̄ dignitates aut ꝑſonatus in cathedralibus eccleſijs obtinētes. d̄ offi. dele. c. vl. li. vj. vbi poīt differentia inter conſeruatoꝛem ⁊ delegatuꝫ.

Conſenſu dicit̄ obligatio cōtrahi. veluđ ī emptiōe locatōe. ꝯductōe. ꝑmutatōe mandati, ꝓ ſocio ⁊ ſimilibꝫ. In quibus dicit̄ ideo obligatio ꝯtrahi ꝯſenſu. qꝛ abſqꜫ eo ꝙ res in pꝛeſenti dat̄ hincinde naſcit̄. ⁊ exit actio ⁊ obligatio vtilis ⁊ efficax ad agendū

Complexus vel copulatio dicit̄ plurium in idē in vnitate ſermonis ꝯiunctio. ⁊ fit ab hoīe vl̄ a lege. Ab hoīe fit tripliciter. vt. l. triplici. ff. de ver. ſig. Naꝫ aut ē ꝯplexus vl̄ copulatio nominum tm̄ ſcꝫ verbis. quando vnum nomē ſequit̄ aliud immediate cuꝫ copula vel ſine. verbi gra. dicendo ticio ⁊ ſeyo fundum lego ꝓ equis poꝛtionibꝫ. l. r̄coniuncti. j. reſponſo. ff. de le. iij. ibi. iſti nō ſunt recoiuncti: ſed verbis tm̄. quia vnū ſequit̄ aliud immediate cuꝫ copula. ⁊ ideꝫ eſſet ſi ſine copula. quia tunc intelligit̄. l. triplici ꝑall. in. §. fide. Aut ſꝫm rem tm̄. quando per rem tm̄ fit cōplexus. vt ticio lego fundū ⁊ eūdē fundū meuio lego. l. ꝑall. r̄cōiūcti in pꝛin. Aut tercio re ⁊ verbis ſimul ꝯplectēdo res ⁊ nomia vt ticio ⁊ ſeyo lego fundum ſempronij. vbi tici⁹ ⁊ ſeyus ſunt ꝯiuncti verbis ꝓpter verbū ꝯplexuꝫ. ⁊ re. quia eadē re copulant̄. Et ſiqd̄ teſtatoꝛ cenſetur. cuilibet in ſolidum legaſſe eam reꝫ ꝓbat̄. vt. §. ſi eadē res. inſti. de lega. Et ex cōplexo ꝑdictis mōis ſcd̄o habet̄ hec differentia quia ex complexu re tm̄. vl̄ re ⁊ verbis. ſi vnus coniunctorum deficit. vel quia repudeat vel al̄s. nou admittitur imperpetuum. vl̄ interim aliter non in totum admittitur iure non decreſcendi. l. ſi ſeperatim. ff. de condi. ⁊ demon. Naꝫ non poteſt parteꝫ agnoſcere ⁊ partē repudiare. l. neminem. ff. de le. ij. ⁊. l. vnica. §. ſinauteꝫ ad deficientis perſonam. C. de cadu. toll. ⁊ res in ſoliduꝫ cuiqꜫ aſſignat̄. dicta. l. vnica. §. ſi vero. ſed in coniunctis verbis tm̄ ſi vnus coniunctorum repudiat vel al̄s defecit. aliter admittit̄ ad partem deficientis iure accreſcendi. ⁊ cum oneꝛa impoſito ſocio dificiente. vt. l. plane. §. ſi cōiunctim. ff. de le. j. ⁊. l. vnica. §. ne aūt hoc. d̄ cadu. toll̄. pꝛeal̄. Item ſi ſocius interim nō admittit̄. ꝯ ſpes eſt ꝙ admittat̄. alter iterum ad hanc partem non admittitur. l. ſi duobꝫ. in ꝑn. ff. de le. j. Sūt ⁊ alie differētie ex complexu vl̄ coniunctione prouenientes. de quibus in tractatu de ver. ſig. q incipit v̄bum. Finaliter ergo

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

complexus vł coniunctio ſignificat diuerſimode. ſm ꝙ ſunt ꝯiugẽdi modus vel ꝙ ius aliud ſignificatum ſignificare declarat.

Coniunctio autem legalis dicitur. que lege inducitur. ⁊ ſignificat id quod ipſa lex vel alia ex ſuis vel alterius legis aut verbis aut aliter q̄cunqꝫ modo ſignificare debeat.

Contractus eſt duoꝝ vel pluriũ in idem ꝯſenſus. Et ponit̃ q̃nqꝫ ꝓ omi pacto ꝯuentione vel quaſi ꝯtracto. vt ſiquis geſſit alteriꝰ negocia vł tutelã. De h̄ vid̄ Arch. in. §. ꝯtrahentes. c. rõna. d̄ fo. ꝯpe. li. vj. in glo. d̄bi. initis. Jdoqꝫ dicimꝰ ꝙ paciſcẽdo diuerſas ĩ vnũ t̃hĩmꝰ volũtates. vñ emptões ꝯductões ⁊ ſĩlia ꝯtcꝰ dicĩꝰ. q̃ aio obligatõis ex ꝯtctu naſcunt̃. Et nota ꝙ etiã aliq̄ obligatões dicũt̃ oꝛiri ex q̄ſi ꝯtctu ĩ qbꝫ fingit̃ tacite ꝯſenſꝰ inťceſſiſſe. dato ꝙ ñ inťceſſerit ex ꝑ ſe. vtpote heres adeũdo hereditatẽ obligatur creditoꝛibꝫ. hẽditarijs. legatarijs ⁊ ĩ plribꝫ alijs caſibus de quibus. ĩ.

Conťhẽda emptõ ſm azo. c. ti. ꝯťbit̃ ſolo ꝯſẽſu

Contractꝰ etiã ẽ nomẽ iuris qñ naſcit̃ obligatõ Et ẽ nomen facti. quando nõ naſcit̃ obligatio. l. labeo. §. ꝯtractũ. ff. de ver. ſig. ⁊ ibi ꝑ bar. ſic in ſimili dicimus de teſtamẽto. l. tabulaꝝ. ff. quẽadmodũ teſta. ape. Et ſm alios ĩ auten. ſacramẽta pubeꝝ. C. ſi aduerſus vendi. Et in ſuo generali noĩe ꝯtcꝰ ꝯplatꝰ ꝯtinꝫ tã inoiatos q̄ noiatos cõtractꝰ. vt eſt glo. ſuꝑ verbo in ſuo noĩe in. l. intelligẽtiũ. ff. de pac. ⁊ h̄ valꝫ ꝓ ſtatutis. Bal. no. triplicẽ eẽ ꝯtractũ. ſcꝫ ꝓpriũ. impropriũ ĩpropꝛijſſimũ. Primꝰ ẽ. qñ vltro citroqꝫ. i. hincinde ex vtraqꝫ ꝑte oꝛit̃ obligatio. §. ꝯtctuꝫ in. l. labeo. ꝑealle. vt in emptione locatione ⁊c̃. Scd̃us ſcꝫ ĩpropꝛius eſt. quãdo ſolum vna ꝑs obligat̃ vt in donatione ſolũ donans ad tradẽdũ. ⁊ aliqñ de euictiõe. vt. no. in. l. ariſto. ff. de dona. cau. moꝛ. Et in mutuo ſolũmodo r̃cipiẽs obligatur ad tãtũdem reſtituendũ. ff. ſi cer. pe. l. ij. Et in ſtipulatiõe quãdo ſolũmodo vna ꝑs obligat̃. nã tunc non ẽ ꝓprie ꝯtractus. Et ita intelligit̃ glo. inſti. de diui. ſtipu. §. cõuẽtionales q̄ eſt ſuꝑ v̄bo ꝯtrahẽdaꝝ. Terciꝰ ſcꝫ impropꝛijſſimus eſt. qñ ex nulla ꝑte oꝛit̃ obligatõ ſꝫ potiꝰ diſſoluit̃ obligatõ facta vt ẽ trãſactio fc̃a nudo pacto. ex qua non agit̃ ante ꝯplemẽtũ ꝯditonis De hoc ſalicetus in. l. ſiue apd̄ acta. C. de trãſact. vt etiã ẽ liberatio ꝑ acceptilatõeꝫ inſti. qui mo. tolli. ob. §. j. ⁊ in. l. vbi pactũ. C. de t̃n ſact. ꝑ bar. Et q̄ ſi ſtatutũ facit mẽtõeꝫ de ꝯtctu. intelligitur de ꝓprio tñ q2 verba ſtatutoꝝ ſunt ꝓprie intelligẽda. l. j. §. ſi igit̃ q nauẽ. ff. de exercitoꝛia ac. niſi diceret omnẽ ꝯtractũ. vt in glo. in. §. ꝯtractũ ꝑalle. Jtem ꝯtractꝰ appellatõe intelligit̃ de validis non de inualidis. vt in auten. ſacramẽta puberum ꝑal. ⁊ ꝯtinet̃ inſtrumentũ. ff. de duo. re. l. eandẽ. Jtẽ ꝯtinet̃ donatiõe. C. ꝙ me. cau. l. ſi donatõeꝫ. Et generalr̃ omẽ illud ex quo naſcit̃ obligatio. appellatõe ꝯtractꝰ intelligitur. l. ſi labeo. ff. de le. ij.

Contumax a condemnẽdo dicit̃. Et ſm yſi. ẽ q cũ parere debet in iudicio non ꝯparet. ⁊ dicitur q̃nqꝫ vere q̃nqꝫ ficte vel ꝑſumptiue. Vere ꝯtumax dicit̃ q ex ꝑſſe dicit iudici vel eius ſeruiẽti ſcꝫ nũcio ipſum citanti. ꝙ nõ ꝯparebit corã ipo vł qui dũ ꝯparet illicenciatus recedit. Ficte vero ꝯtumax eſt. qui citatur ñ tñ venit vel latitat aut facit ꝙ citatio ad ipm ñ veniat aut eũ ñ apꝓhendat. vł q vocem iudicis audire negligit. h̄ iſto vltimo. caſu potiꝰ dicit̃ vere ꝯtumax.

Contumacia eſt erga iudicẽ vel ꝑlatũ ꝯmiſſa ĩobediencia. Et eſt multiplex. Aliquãdo em̃ cõmittit̃ in nõ veniẽdo. Aliq̃ndo in nõ r̃ſpõdẽdo Aliqñ ĩ latẽdo abſentãdo vł ꝓcurãdo ne ad citatũ veniat citatõ. Aliqñ ĩ ñ r̃ſtituẽdo. Aliqñ ĩ ñ emẽdãdo delictũ. Aliqñ ĩ ñ exhibẽdo. vid̄ gof. de ſen. ex. §. excõmunicatõ fieri habet in ſũ. Et guil. ĩ ſpe. ti. de ꝯtu. §. j. v̄. ⁊ nota. vbi diſtiguit duplicẽ ꝯtumaciã. Primo ſcꝫ verã ⁊ ꝑſumptaꝫ Secũdo triplicem ſcꝫ veram euidẽtem ⁊ ꝑſumptã. vt in glo. notabili in cle. vnica de do. ⁊ ꝯtu. que ẽ glo. fi. Et ꝑ Jnno. in ca. q̃rela. de ꝓcura. Bar. in. l. fi. ff. de in inte. reſti. ⁊ in. l. ex ꝯſenſu. §. ij. ff. de appel. Cy. ⁊ pe. ꝑꝰ iacobũ butriga. ĩ. l. ꝓcurandum. §. ſinaũt reus. C. de iudi.

Continue ⁊ ꝯtinuo nõ ſꝑ notat. i. ſtatim. ſed recipit interuallũ. ff. de ver. obli. l. ſtipulatꝰ ſuꝫ. ⁊. ff. de ſolu. l. ticia. xvj. q. iij. volumꝰ. ⁊ ꝑ bar. l. celſꝰ. ff. de vſucapi. vbi ꝓbatis extremis ꝓbat̃ mediũ. Etiã qualit̃ ꝯtinue intelligit̃ ponit bar. ĩ. l. ſi qs ita. ff. d̄ ꝯdi. ⁊ demõ. Nã q tenet̃ cũ aliq̄ ꝯtinue moꝛari. ñ tenet̃ q̄libꝫ momẽto cũ eo moꝛari. fac̃ h̄ ad q̄ſtionẽ. Si teſtes debeãt ꝓbaꝛẽ ꝙ ticius. x. annis ꝯtinue poſſedit fundũ. ſufficit d̄ponẽ ꝙ viderũt eũ omi anno colligẽ fructꝰ vel arare ⁊c̃. licet ñ ꝯtinue ſteteꝛit in ꝯſpectu ticij ⁊ fundi. tñ intelligunt̃ ꝯtinue ꝑ. x. annos vidiſſe.

Contradictoꝛ quando dicat̃ legittimus ad contradicendum alicui actui de mittendo aliquem in poſſeſſionem. vide bar. in. l. a dyuo pio. §. ſuꝑ rebꝫ. ff. de re iudi. ⁊ Jnno. in. c. cum ſuper. de re iudi. ⁊ ſpecu. in ti. de act. §. ſuꝑeſt.

Copulatiua oꝛatio d̄r in q̄ plura copulant̃ vt in omnibꝫ verificet̃. ⁊ ideo ad verificationem ipiꝰ omniuꝫ ꝯcurſus exigit̃ ex ꝓprio ſignificato. Sꝫ hunc ꝯcurſum q̃nqꝫ diuerſimode ſignificat. ꝓut diuerſa materia vel alius quiuis modus ſignificandi ſignificare declarat. ver. g̃. ibi lego ſtichum vel pamphilum. ſignificat vtꝝqꝫ eſſe in ſtipulatione vel diſpoſitione. l. inter ſtipulantẽ

.§.ꝺ ſtipulante.ff. de ver.obli.l. ſcire debemus
in pncī.co.ti.⁊.l.qͥciens.ff. de leg.ij. Copulatia
etiā qñq3 ſignificat ꝯcurſū alteri⁹ tm̄ ꝑut ex ſi-
gnificādi mō ꝯcludit̄. Et ad veritatē copulati-
ue reqrit̄ vtranq3 ꝑtē eē verā.ff.ꝺ ꝯdic.inſti.l.ſi
heredi.⁊.l.ſi is q.ff.ꝺ re.dub.
Conuiciū dr̄ qͥ ꝯuociū.a ꝯcitatōe vl̄ cōcētu.i.
collectōe vocū.ſ.qñ i vnū plēs voces ꝯferuntur
⁊ iniuriā eſſe labeo ait.ff.ꝺ iniu.l.apꝺ labionē
.§.ꝯuiciū.
Cōuenire eſt ſimul in vnū locū venire. Etiā dr̄
ꝯuenire qꝺ alicui ꝯpetit ſm ꝯditōnem ſuam.vt
iſtud ꝯuenit illi. Itē ꝯuenire capit̄ qñq3 ꝓ ꝯuē-
tōne.i.pacto ex ꝯſenſu de aliqͣ faciēdo. Coueire
etiam qñq3 ſumit̄ ꝓ aliū in iudiciū vocare. vel
facere euocare. Itē ē placere. Vñ cōuenire iter
aliqͦs eſt ꝯplacere int̄ illos. vt ꝯueit int̄ te ⁊ me.
vt des mihi ꝺ. Cōuenire mihi eſt ꝯgruere mihi
vel adeſſe mihi qꝺ me decet ⁊ honeſtū ē.
Conuenire me eſt alloqui me ſup aliqͣ facto.
Contuberniū ē mr̄imoniū ꝯtractū.⁊ ꝓprie ſuo
rū.iſti.ꝺ nup.i glo.ſup ꝟbo ciues.
Corā no.pau.i ꝯmēto ꝺ ꝯfeſſ.c.ex ꝑte ꝺ elec.vt
circa li.vj. Et intelligit̄ ita vt pn̄tes intelligāt
.ff.ꝺ arbi.l.dic.§.foꝝ.
Cornicularij dicūt̄ illi q gerebāt cornua vl̄ aci-
em in bello vel qui in aures iudicū vota ꝑtule-
rūt ſua.
Cornupeta. Re.ſ.bos.
Corona q̄ etiā clerica dr̄ eſt ſignu3 regni ⁊ ꝑfe-
ctionis.cū ſit circularis carēs angulo in ſignū
carētie ſordiū.qꝛ vbi angul⁹ ibi ſordes. Se igit̄
⁊ alios ꝟtutibꝰ regere ⁊ a ſordibꝰ mūdare dn̄t
q coronas gerunt ⁊ ſic in deo regnabunt.xij.q.
ij.duo ſūt. Et quō raſura.tōſura.corona diffe-
rāt.⁊ qd ſignificēt.vide glo.i ꝟbo tōſurā.i cle.
ij.ꝺ vi.⁊ hone.cle. Et dr̄a3 int̄ dyadema coro-
noꝝ ⁊ ſertū.vıꝺ i cle.vnica de iureiurā. Et nota
ꝙ rex romanoꝝ coronat̄ triplici corona.pmͦo
ferrea ab archiepō colonieñ aqſgrani.⁊ ſignifi
cat fortitudinē qua vincere debet rebelles ⁊ in-
fideles ꝯculcare. Scꝺo argentea ab archiepō
mediolañ.in villa modeceñ.q̄ ſignificat mūdi-
ciā ⁊ claritatem quā tal̄ pnceps hr̄e dꝫ. Et ho-
die vt i plimū dat̄ in mediolano in ecc̄ia ſancti
ambroſij vbi heinric⁹ de q̄ loqt̄ cle.⁊ ſigiſmūdus
nouiſſime fuit coronatus. Tercō coronat̄ coro
na ꝺ puro auro a papa i ecc̄ia ſcīi petri ad alta
re ſcī mauricij. Et qꝛ auꝝ eſt metallis oibꝰ ex-
cellētius.ſignificat impatorē alijs regibꝰ ⁊ pn-
cipibꝰ in potētia ⁊ iuſticia excellētiorē eſſe debe
re.vt in glo.cle.vnice.ꝺ iureiur.⁊ ꝑ io.de pla.i
ꝓhe.inſti.
Corꝑe viciati dicūt̄ q ſunt mutilati i membris
vel debilitati ꝓprie ſic q membꝝ hꝫ ſed ieſſicax
vt oculū cecū.manū aridā.crus ꝯtractū ⁊c̄.ſic
mutilatus ꝓprie dr̄ q caret aliqͦ mēbro.
Corporati.i.collegiati. Re.ſ.collegiati.
Corꝑatus vrbis romāe dr̄ q i aliqͦ corꝑe ⁊ preci
pue vrbis ſcribit̄.ſicut qꝺlibꝫ mēbꝝ hoīs dicit̄
corꝑatū vel ciuis factus vel incola.vt.C.li.xj.
ꝺ ꝑui.corꝑ.vꝛ.ro.
Corrogare ē qͥ ſil̄ rogare vl̄ ſil̄ colligē vl̄ adu-
nare.
Corpus qñq3 dr̄ collegiu3 ſiue vniuerſitas cui⁹
caput eſt plaꝰs.c.nouit.de his q̄ fi.a p̄. Et tl̄e
corpus pt̄ hr̄e vnū ſigillū.de excelli.pla.dilecta
Dicit̄ etiā ꝯgregatō cuiuſcūq3 ciuitatis vl̄ vil-
le vl̄ caſtri hr̄e corp⁹. Itē qlibꝫ ꝯgregatō ꝓ iu-
ſticia faciēda.vt ꝯgregatō ſcabinoꝝ vel totius
vniuerſitatis. Itē ſocietas cauſa r̄ligionis cui
ꝓuiſu3 ē vnū corpus habere debet inſtar reipu
blice. Et res ꝯmūes.i.actorē ſiue ſindicū ꝯmu-
ne3 ꝑ quē agē pt̄.ff.ꝙ cuiuſ.vniuer.no.agit̄.li.
j. Itē epūs cū capitulo ſuo facit vnū corp⁹.cui⁹
ipē caput ē. ꝺ cū clero ciuitatis vl̄ dyoceſis nō
dicit̄ facere vnu3 corp⁹ ſic nec abbatiſſa cū cle
ricis ſuis lic3 ſit caput.vnū corp⁹ facit.
Choriepi hi remoti ſūt ab ecc̄ia.vt.lxviij.di.§.
pſbiteri vero. Et poterāt ꝯſtitui i villis vel ca-
ſtris. Epi ꝟo nō niſi i ciuitatibꝰ ꝯferebāt tamē mi
nores ordies.
Corpus etiā vnū dr̄ qꝺ vno clauditur ſpū vt aial
Et dr̄ qꝺ hꝫ ꝑtes integles ſiue ſibi coherētes.
vt dom⁹.vl̄ qꝺ hꝫ ꝑtes diſtātes.vt grex ꝑpl̄s.col
legiū ſm hen̄.ꝺ excelli.pla.li.vj.
Corruptela ē ꝑuerſa ꝯſuetudo.ſacris canonibꝰ
inimica.ꝺ ꝯſue.cū venerabilis.⁊ ꝺ vi.⁊ hone.
cle.cū decorē ⁊c̄.
Cortinia dr̄ morſus freni.vl̄ ſm alios illꝺ qꝺ
come equi imponit̄ vt curuet̄.C. nlli licē i fre.
⁊ eqs ſellis ⁊c̄.l.j.li.xj.ſm accur.
Craſſature dicūt̄ q̄ fiūt a latronibꝰ i itinere
dū crudelit̄ ꝯ tranſeūtes craſſant̄. de pe.di.j.a
craſſaturis. Et craſſatores ſunt q ꝑde cā aliqd
faciūt.⁊ ꝓximi latronibꝰ habēt̄.⁊ ſūt ad malū
nitētes.vt ē tex.iūcta glo.i.l.capitaliū.§.craſſa
tores.ff.ꝺ pe.⁊ dr̄ a craſſor.aris.al̄s graſſor.
Creditor eſt q alienā fidē ſeqt̄ mutuatā pecūia3
nūerādo. Generalit̄ ꝟo creditor dr̄.q ex cā q̄cū-
q3 alienā fidē ſeqt̄.⁊ dr̄ iꝺ creditor qꝛ credit de-
bitori.
Creta ē lim⁹ vl̄ gleba.l.ſi crete.ff.ꝺ fur.⁊ i glo.
maḡ.l.j.C.ꝺ ſer.fugi.
Craſſari ē qͥ crudelit̄ ꝑ̄di.ij.Reg.vl. Ceſſꝫ in-
dignatio que craſſatur in populo.facit.xxiij.q.
ij.militare.ff.ꝺ pe.l.capitaliū.ad medium. Et
nota Io.an.in cle.j.ꝺ pe. in ꝟbo craſſantibus.
Crimē ē peccatū q̄rela.i.accuſatōe ⁊ dānatiōe
digniſſimū.

Criminū capitales erāt carceris cuſtodes qui
etiā ſtratores dicūt a ſternēdo. qꝛ dānatos pun
gebāt.
Crimen eccleſiaſticum eſt quod pertinet ad iu
riſdictionem eccleſie. vt hereſis. ſacrilegiū. ſy
monia. periurium. vſura. et adulterium. xij. que
ſtione. ij. in ſum. lxxvij. diſtinctione ca. j. ⁊ de fo
ro competen. cum ſit generale. vbi de hoc ꝑ do
ctores.
Crimē mere eccl'iaſticū ē qd̕ ꝓncipal'r ortū a ca
nonib9 ſumpſit. ⁊ ſolū corā iudicib9 eccl'iaſticis
ꝯgnoſci hēat. de c9 ꝯgnitōne iudices ſecl'ares ſe
nullaten9 intromittē poſſunt vt ē crimen hēſis.
Sꝫ crimē mere ciuile ꝑ ꝙppoſitū ē delictū legib9
ciuilib9 ꝓhibitū. al's i ſe ñ peccatū. vt i ciuitate
ire de nocte p9 ſonū campane vl' ꝯſile. Crimen
v̾o mixtū ē qd̕ ſpectat ad foꝝ vtrūqꝫ. vt ē ſacrile
giū qd̕ ſpectat ad foꝝ eccl'iaſticuꝫ. ⁊ pt ēt iudex
ſecl'aris d̾ pena eius ꝯgnoſcē ⁊ ſacrilegū punire
ſm glo. i v̾. adimim9. i. c. felicis. de pe. li. vj. ⁊ d̾
hꝰ ē glo. ſum. xj. q. j.
Crimē leſe maieſtatis ē. vbicūqꝫ qſ ꝯ vrbē aliqd
molit̃. aut q ꝓfugit ad hoſtes vel iſtos iuuat q̄
licūqꝫ cā. ſ. armis ꝯſilio vl' pecūia. vl' qui ſubie
ctas ꝓuincias nitit̃ facē rebelles vel ſeditōnes
aut bella mouet i ciuitate. vl' q ꝓlatū mḡrātū vl'
ꝓncipē occidit. vl' q ꝯ lat9 ei9 militat. vel arma
fert ⁊ occupat ꝯ rēpublicā. Et idē dr̄ crimē per
duellionis. i. hoſtile. Nā ꝑduelliones dicūtur
hoſtes. Sec9 ſi ꝯmittit̃ hꝰ crimē nō ꝯ rēpublicā
qꝛ tunc ñ dr̄ ꝑduellionis ſꝫ ſimplicit̃ leſe maie
ſtatis. Et nota ꝙ ñ ſubdit9 crimen leſe maieſta
tis ñ ꝯmittit. vt i. §. rurſus. i cle. paſtoral'. de re
iudi. vbi rex cecilie Roptus ñ eo modo ſubfuit
heinrico impatori ꝙ crimē leſe maieſtatis i eū
ꝯmiſerit.
Crimē hēſis i multis ꝯuenit cū crimie leſe ma
ieſtatis. ⁊ hmōi. ſm cañ. ē ꝓprie leſe maieſtatis
qꝛ ledit rēpublicā impatorē etiā diuū ⁊ celeſtē.
Crimē ſacrilegij ſm azo. ⁊ ſm le. fit ꝓprie. qñ
ſacꝝ d̾ ſacro auferẗ. Ac etiā ſm eū. ſi qs ñ ſacꝝ
d̾ ſacro recipit. vl' ſacrū d̾ ñ ſacro. Sꝫ ſm. l. tūc
ſacrilegiū ñ ē. qꝛ qñ res ꝑuate auferūt̃ d̾ ſacro
tūc actio furti locū hꝫ. Hoſti. tñ dic̃. ꝙ ſi acci
pit̃ ſacrū d̾ ſacro. vl' ſacrū d̾ nō ſacro. ſꝑ ſacrile
giū fit. vt. xvij. q. iiij. qſqſ. v̾. ſimplicit̃. Et ſic ſm
leges reqrūt̃ duo vt fiat ſacrilegiuꝫ. Primo vt
auferẗ res ſacra. Secūdo d̾ loco ſacro q̄ꝝ alteꝝ
ſuffic̃ ſm cañ. Sꝫ pone. ſtatutū ē vt faciēs ſacri
legiū ſic puniat̃. q̄ro an intelligat̃ ſm ius ciuile
vl' canonū. Solutio. ſi ſtatutū ſit a ciuitate itel
ligit̃ ſm leges. l. oēs ꝓpl'i. ff. d̾ iuſti. ⁊ iur. ſi fit
ꝑ epm̄ intelligit̃ ſm canoñ. Dñs catho putat
ꝙ etiā ꝓmo caſu intelligat̃ ſm canoñ. qꝛ diſpo
nit de reb9 eccl'iaſticis. ergo debet intelligi ſm
materiam ſubiectam. l. j. C. de edic. ſucceſſ. vbi
eſt caſus a contrario. ꝙ gradus computant̃ ſm
leges exceptis cauſis matrimonialibus. Que
rit idem dñs catho. Sacerdos dixit miſſam in
domo layci. dimiſit ibi calicem qui ſubtractus
eſt. an competit actio furti. an ſacrilegij. quia d̾
iure ciuili non eſt ſacrilegium rem ſacram d̾ lo
co non ſacro apportare. Nec actō furti. quia ca
lix eſt res ſacra que i nullius bonis eſt dic̃ ra.
vulgoſius ꝯpetere actionē furti. quia talis eſt
in domo dei. cuius loco dominus domus intēta
re poteſt actionem furti. ⁊ forte quilibet hꝰ poſ
ſet. ff. d̾ iuſti. ⁊ iur. l. j. §. huius ſtudij. Et etiam
in verbo. ſacerdotes. ſed de iure canonico intē
tatur crimē ſacrilegij.
Crimen peculatus ſm azo. eo. ti. locum habet
pro pecunia publice recepta vel intercepta. vel
quocūqꝫ modo contaminata. vt ſi in aurū vl' ar
gentum vel in eo publicum aliquis ferrū vel ſi
mile aliquid inducat. i. adijciat. Idem eſt in ſa
cra re. vt in vaſis eccleſie. Idem eſt in religio
ſis. vt in ornamentis ſepulcris ⁊c̃.
Crimen ſtellionatus ſm azo. eo. ti. dicitur a q̄
dam animali reptili. quod dicitur ſtellio. et eſt
quaſi ſimile ſerpenti. ſtellionatum quaſi diuer
ſis coloribus pictum. ſicut celum ſtellis. Et cō
mittit hoc crimen. qui in varietate animi rē ali
quam alteri pignori obligatam ſiue pignoratā
alij poſtea obligat. Et dicitur a ſtellione. quia
ſicut ille vermis eſt varius in coloribus. ſic ille
qui committit hoc crimen eſt varius in ore et i
conſtans in mente. Deinde tamen illud crimen
locum habet generaliter. quando deficiente in
criminibus. alia ſpeciali actione equum eſt ali
ter ſubuenire contra delinquentem. ſicut enim
in peculiarijs actō datur de dolo in ſubſidium
ita in criminib9 quibuſcunqꝫ vbi titulus deficit
criminis. crimen ſtellionatus obicit̃. vt ſi qs vē
didit tibi maſſam electri pro argento vel ſimile
aut auricalcū ꝓ auro.
Crimen fraudati cenſus committitur. cuꝫ quis
furatur publicā pecūiaꝫ ſibi accomodatam.
Crimen fraudate annone eſt cum portitores
furantur victualia a republica ad exercitū miſ
ſi.
Crimen piaculare eſt quod morte expiat̃.
Crimen concuſſionis committit. qui pretextu
officij ſibi conceſſi. extorquet comminando ali
quid ab inuito. Et tali crimine punitur quis
pena quadrupli. j. queſtione. vij. ſanximus. in
fine. tam laicus q̄ clericus punitur pena con
cuſſionis. xxiij. queſtione prima. militare. Cu
ius contrarium tenet gloſa in verbo. quadru
plum. diſ. xviij. §. porro.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Criminū alia ſunt ꝑuata vt illa q̄ꝝ executō .i.
accuſatio vl' denūciatō ꝑtinet tm̄ ad illos qb' i
ferūt. vt furta. dāna illata. ⁊ iniurie. Alia ſunt
publica q̄ꝝ execut ō daī cuilibꝫ d ꝑplo. q̄nia ad
publicā vtilitatē ſpectat ne maleficia maneant
impunita. vt ſūt homicidia. ꝑricidia. adulteria
p⁹ q̄dragesimum tn̄ diē. vt. l. iur. mariti. C. de
adulte. Itē crimē leſe maieſtatis. Itē ſūt q̄dam
crimia excepta. ſ. ad quoꝝ accuſatōem ⁊ teſtifi
catōeꝫ etiā laici ꝯ clericos admittūt. ſi bono ze
lo ꝓcedāt. Et ſunt iſta. crimē ſymonie. hereſis
⁊ leſe maieſtatis. ⁊ ſacrilegij. de qbꝫ vide ꝯcor.
in glo. in ſūma. ij. q. vij. vbi addit crimē dilapi
datōis. ⁊ . c. cū p. manconella. de accu. Et nota
ꝙ crimē dr̄ qnqꝫ modis. Primo ſumit ꝓ q̄libꝫ
pc̄to ſiue mortale ſiue veniale ſit. Secūdo pro
crimie irrogāte īfamiā qd̄ ē accuſatōe ⁊ dāna
tione dignū. Tercō ꝓ pc̄to qd̄ euenit ex deli
beratōne ſiue mortale ſiue veniale ſit. qd̄ nō de
let niſi ꝑ pniaꝫ. Quarto qd̄ ſemel ꝯmiſſuꝫ ſuffi
cit ad ꝯdemnatōeꝫ. nō tn̄ infamat. Quinto qd̄
irrogat ꝑpetuā infamiā. vt no. xxv. di. c. vnum
orariū. §. nūc aūt. ⁊ . lxxxj. di. aplus. vn̄. Si qui
libꝫ ē pc̄tor nō tn̄ q̄libꝫ ē crimioſus.

Criſma fit ex duobꝫ liquoribꝫ. ſ. oleo ꝑ qd̄ puri
tas mētis ⁊ nitor ꝯſcie. ⁊ ex balſamo ꝑ quē odor
fame figurat. vt ē ex. i. c. vnica. de ſac vnct.

Cuniculus ē riuus direct⁹ coopꝰtus. vt ē glo.
in. l. ſ. iter. ff. d aq̄ plu. ar. vbi dr̄ ꝙ ille cui debe
tur ſuit⁹ aqueducēde ꝑ riuū. ꝑt facē cuniculuꝫ
.i. d apto riuo coopꝰtū.

Cubicularij dicūt hui q cubiculū dn̄i ſui pro
curant.

Curator dr̄ q curā alicui⁹ gerit defendēdo ipm
a ꝑtore ſm legen legittie datas. Vel ſm alios
ē ille q res adoleſcētis admiſtrat. Dat aūt ſm
eos curator pncipalit rebꝫ ⁊ ſecūdario perſone
Tutor do pmo ⁊ pncipalr dat pſone ⁊ ſecūda
rio rebꝫ vl' ꝑrimonio. Et hec ē dr̄a vna int tuto
rē ⁊ curatorē. Alia eſt dr̄a. qꝛ tutor dat pupill'
infra. xiiij. annū exn̄tibꝫ. Sꝫ curator dat eiſdē
vlteri⁹ ad. xxv. annū in maſcul' ab etate. xiiij. ⁊ i
femis ab etate. xij.

Curia media breuis. ē locus vbi reddit ius vl'
bitatio pncipis. ꝫ media lōga ē meretrix. vn̄ cu
ria ius curat meretrix ē dicta curia.

Curialis dr̄ ille q ē d officō curie vel iudicis ob
noxius. i. obligatus ⁊ adulat pncipibꝫ di. xxx
vij. nonne. Vn̄ curiales dicim⁹ oēs q q̄cūqꝫ ꝯdi
tōne obligati ſūt curie alicui⁹ publice ꝑtatis ſi
ue milites ſiue aduocati ſint ſiue iudices ſiue
officiales ſiue hyſtriones. ⁊ breuit q̄ſcūqꝫ ſiue
hn̄tes officiū honeſtū ſiue inhoneſtū.

Curioſitas ſumit ꝓ ſubtilitate nimia cura ex
q̄ſita. d renūc. c. j. li. vj. Nā curioſi d his q̄ non
multū expediūt ſepe diſceptant. d re iudi. abba
te ſane. li. vj. Qd̄ tn̄ faciēdū n̄ ē. vt i. c. j. palle. ⁊
. c. ij. de here. li. vj. ⁊ . C. de ſū. tri. ⁊ fi. cathol'. l.
nemo.

Cuſtodia ⁊ exhibitio reoꝝ. vt dic azo ſm legi
ſtas. ē cuſtodia q̄ fit i carceribꝫ publicis. ⁊ etiā
ꝓhibꝫ carceres ꝑuatos. vt patꝫ. ff. ⁊ . C. d pri
ua. carce. l. mihi.

Cupe ſunt vaſa facta cā portādi fruct⁹.

Culleus vl' culcipen⁹ ē idē ꝙ ſaccus i q̄ portat
triticū. ⁊ marie de coreo q ſupponit eq̄. Vl' dici
tur ſaccus coreus i q̄ ponūt inficiētes parētes
. l. vnica. C. d his q pa. vl' li. occi. vbi dr̄. inſut⁹
culleo cū cane ⁊ gallo gallinatio vipa ⁊ ſimea
Cū accipit interdū ꝓ ⁊ . ff. de le. j. l. ticio. §. ni
hil. ⁊ d vbo. obli. l. qd̄cūqꝫ. §. nō ſolū. Etiā iter
dū accipit ꝓ ſi. ⁊ pncipalr notat tp̄s. ⁊ nō ꝯdi
tōeꝫ. niſi i ſequētiā. l. cēteſim⁹. in fi. ff. d vb. ob.
Etiā facit adiūctū videri acceſſoriū nō pncipa
le ſic ꝯiūctō vt. l. ſi fundū. ff. d fun. iſtru. Et no
ta ꝙ dictō cū iueit i duabꝫ ꝑtibuſoꝛonis. Vno
mō ē ꝑpoſitō ⁊ ꝯſtruit cū ablatiuo. Alio mō eſt
aduerbiū tp̄is. Prio ſig̃t dupliciṫ. ſ. acceſſorie
⁊ pncipalr. Acceſſorie ibi lego ſuuꝫ cum veſte.
equū cū capiſtro. fundū cuꝫ ei⁹ inſtrumēto. l. j.
. ff. d pecu. le. l. ſi cui fundū. ff. d fun. iſtruc. ⁊ i
ſtru. le. Itē i ꝯtractu. vt depono ſuū cū veſte. l.
. j. §. q̄ depoſita. ff. depoſiti. Et ibi nota ꝑ glo. ⁊
doc. Et ē effect⁹ ꝙ n̄ dꝫ depoſitari⁹ reſtituere ac
ceſſoriū ſine pncipali. Et ſi ſu⁹ morit ſine cul
pa depoſitarij. veſtis ꝑ ſe peti ꝑt. al's locupleta
ret depoſitari⁹ ſine cā cū iactura aliena qd̄ eſſꝫ
iniquū. d reg. iur. locupletari. li. vj. Pncipalr
aūt ſcd̄o mō ꝯiūgit. qn̄ res ꝯiūgit q̄rū vna nō ē
alteri acceſſoria. vel cū pſonas ꝯiūgit. ⁊ patrem
aut mr̄eꝫ. l. iij. ⁊ . iiij. ff. d pecu. §. ſi qs. inſti. d le.
⁊ lꝫ int filiū ⁊ mr̄eꝫ aut pr̄eꝫ n̄ ſit eq̄ pncipali
tas q̄ ad honorē debitū ⁊ reuerētiā. q̄ debēt pen
tibꝫ a liberis ⁊ nō ecōtra. eſt tn̄ pncipalitas eq̄
lis int eos q̄ ad effectū iuris. Nā exictio lega
to i pr̄e vel mr̄e. nō ſeqt q̄ ꝙ i liberis exictū ſit.
qꝛ aīa q̄ pncipali⁹ ē i pſona. ē a deo: ⁊ nō a pr̄e
vl' mr̄e. Itē ex ꝯmūi mō loq̄ndi dictō cū ſig̃t ac
ceſſioneꝫ honoris int pſōas. vt dicēdo. veni me
cū. ſig̃t te mihi accedē aſſociādo acceſſorie. ſec⁹
i dictōe et: dicēdo. ego ⁊ tu eam⁹. qꝛ ſig̃t vtrūqꝫ
pncipalē. Sꝫ ibi dn̄s vobiſcū nō ꝑt ſignificare
ꝙ dn̄s accedat vobis. qꝛ h̄ n̄ patit ſūma ⁊ imu
tabilis maieſtas. Et nō r̄fert ſi ꝑponat acceſſo
riū ſic dicēdo. depono capiſtrū cū eq̄. lego iſtru
mētū cū fundo. ar. l. ꝑpoſteri. C. d teſta. niſi eſ
ſent alie ꝯiecture ex qbꝫ ꝯcluderet voluntas te
ſtātis. legātis. vel ꝯhentis. Item dictio cū poſi
ta circa numerum nō includit. v. g. Teſtator
depoſuit apud ſeyū. cc. ⁊ legdona dic ſeyo. ccc.

cū.cc.q̄ apud eū depoſui lego. nō includūt. ccc.
.l.ſi is q̄ ducēta.i pri.ff.ð re.du. Sȝ cū ꝓut eſt
aduerbiū. ſignificat tp̄s ⁊ dilatōēȝ.q̄nq̝ ex ꝯdi
tōne.q̄nq̝ etiā acceleratōēȝ tp̄is. ⁊ dilatōēm ſi
gnat ibi.ꝓ nitto cū ticius moriet.l.nā et ſi.ff.ð
ꝯdi. ⁊ demō. Tp̄us ⁊ ꝯditōēȝ ſignat.ibi.lego ti
cio impuberi cū.xiiij.annoꝝ erit.l.ſi ticio.ff.q̄n
di.le.ce.facit.l.q ꝓmiſit.ð ꝯdi. ⁊ demō. Iteȝ ſi
gnat tp̄s ⁊ nō ꝯditōēȝ.ibi.lego ticio cū ip̄e mo
riet.l.heres me⁹.i p̄n.ff.ð ꝯdi. ⁊ demō. Idē in
.l.ex his v̄bis. C.q̄n di.le.ce. Q̄nq̝ nec tp̄s nec
dilatōēȝ ſignificat.vt ibi.ꝓmittis.x.cū petiero
vbi ſtati cū petit ſoluē tenet. Q̄nq̝ etiā nihil ſi
gnificat ⁊ fruſtratorie ponit.vt ibi.lego cū hēs
adierit hēditatē.l.ij.ff.ð v̄.ſig. Bar.ꝑdicta po
nit i.l.gallus.§.j.ff.ð li. ⁊ poſtu.vbi poit diāȝ
inē et ⁊ cū.⁊ no.in.l.ſtichū q̄ me⁹.ff.de le.j.an
inducat ꝯditōēȝ vl' demō.ð h̄ ter. ſingl'aris i.l.
ſi ita fuerit.§.fi.ff.ð manumiſ.teſt. ⁊ q̄n induc
copulā.i.l.illi cū illo.ff. de vſufructu legato. Et
q̄n ē ꝯiūctio n̄ faciēs ꝯditōēȝ.i.l.demōſtratō.ff.
ð ꝯdi. ⁊ demō.⁊ q̄n ē aduerbiū.tūc iūgit v̄bo fu
turi tp̄is ⁊ p̄ncipalr̄ notat tp̄s ⁊ in ꝯſeq̄ntiā ꝯ
ditōēȝ.vt no.bar.i.l.j.ff.ð ꝯdi. ⁊ demō.

Dalmatica eſt ve

ſtis qua mō vtunt oēs dyaconi
ex ꝯſuetudine i ſolennitatib9.vt.
lxxvj.di.ð ieiunio. Antiq̄t⁹ tn̄ ſi
ne ꝯceſſiōe pape nec ep̄is nec dyaconis licebat
hec veſtis.di.xxiij.c.oīs filius.

Dānū ē diminutō vl' adēptio p̄imonij. Et dr̄ a
demo vl' diminuo ſm̄ hoſti.ff.de dā.infec.l.iij.
Etiā q̄nq̝ dānū ē lucrū ceſſās.ð q̄ an veniat in
ꝯdēnatōēȝ.no.i.c.ꝯqueſt⁹.ð vſuris. Et diuidi
tur damnū ſicͧ actio.q2 alia ē ð dāno dato.alia
ð dāno īfecto. Et actō ð dāno dato ꝯpetit ex .l.
aq̄.ſ.re.ē.actio legis aqlie. Duo aūt i hac acti
one req̄rūt.ſ.q dānū datū ſit. ⁊ q culpa dātis
p̄ceſſerit. Et aliud ē dānoꝝ reſtauratō: ⁊ expen
ſaꝝ ſatiſfactō.vt ð iniu. ⁊ dā.dato.c.i nr̄a. Da
tur aūt alicui dānū i ꝑſona hoīs. puta ſi ſeruus
caſtret vl' ſilic. Et etiā i beſtijs vl' alijs reb9. De
q̄ materia vide hoſti.ð iniu. ⁊ dā. da. Nec q̄li
bet actio iniuriaꝝ ē p̄toria.q2 actō dāni dati ci
uilis eſt ꝓut patȝ ꝑ legiſtas ⁊ hoſti.vbi.ſ̄.

Damnū infectū ſm̄ ſpe.ð no.op.nūc.in tracta
tu libelloꝝ.§.nūc dicam⁹.dr̄ ſi edificiū alicui⁹
ruinā minat edificio vl' p̄dio alteri⁹ vicini. tūc
ei edificij illi⁹ vl' p̄dij dn̄s a dn̄o edificij ruinam
minātis petē p̄t.q ſibi caueat noīe dāni īfecti.
q̄ ſtipulatio ꝯtinebit totū intereē illi⁹ vicini.ff.
co.ti.l.ſtipulatōe.⁊.l.h̄ et ſi ꝯditōe.⁊.l.dāni in
fecti. Et dānū pateris q̄n reb9 tuis aliqd decre
ſcit n̄ q̄n accreſcit. Nā aūt lucrū amittis.ð inū
nō pateris. Etiā q̄dā damnū ſiue intereſſe eſt
circa rē.vt ſi ſubtraxiſti mihi inſtrumēta quib9
poſſeſſio firmatur.teneris mihi ad damnū qð
contingit propter ablationē inſtrumētoꝝ ⁊ qð
dam damnum eſt extra rem. Differunt etiam
damnum ⁊ iactura.vt no. Io.an.in nouella.ð
elect.quia ſepe.li.vj. Et nota q qui occaſioneȝ
damni dat.damnum dediſſe videtur.ff.de re iu
di.l.is qui damnum.⁊.c.ſi culpa.de iniu. ⁊ dā.
da. ⁊ ideo tenetur ſi dat operam rei illicite.et
etiam ſi licite dum non adhibet diligentiā quā
poteſt.

Damnas in iure ciuili q̄nq̝ ē nomē adiectiuū
oīs generis.idem valens quod damnatus. vt i
.l.damnas eſto.ff.de vſu ⁊ vſufruc.⁊.l. ſi pluri
bus.ff.de le.ij.j.reſpon.⁊.§.ſi ita legatuȝ. Alſ
capiendo in multis legibus non eſſet ſtructa ꝯ
gruitas.

Dapifer dicitur ferens dapes.⁊ eſt nomen offi
cij magne dignitatis in curia imperatoris.vn
de inter proceres eligentes imperatorem ꝯpu
tant.

Dapſilis eſt ille qui liberaliter ſue mēſure da
pes coīcat.

Dare in arte notariatus dupliciter capitur.ſ.
proprie ⁊ improprie. Proprie quando res data
tranſit in dominium accipientis.vt in inſtrum̄
tis in quibus agitur de rerum alienatōne ⁊ do
minij tranſlatione.in quibus transfertur domi
nium ſi tradens erat dominus. al's non. Unde
dare proprie eſt accipientis facere. aliter eīn n̄
datur niſi ſic dr̄. q in ip̄m cui dat ſtati dn̄ium
trāſferat. Improprie capit in iſtrum̄tis emphi
theo.is ⁊ feudi ⁊ locatōis.vbi ille q locat vel ꝯ
cedit licȝ dare dicat.nō tn̄ dn̄iū trāſfert. Et eſt
dr̄a inē dare ⁊ dōare ⁊ tdē. Nā tdē dr̄ q ſolū poſ
ſeſſiōȝ trāſfert ⁊ n̄ dn̄iū.ð h̄ no.xxiij.q.vj.§.vlt.

Data vl' datū ē caracteriſatō i fi. ꝯſtitutōnū vl'
lraꝝ iſcpta.ex q̄ ꝯgnoſci p̄t q̄ āno mēſe vl' die in
ſtrum̄tū vl' q̄lib3 lr̄a emanauit. ⁊ a q̄ tp̄e obligȝ
ꝯſtitutō.vl' ꝓſit gr̄a iſcp̄tis fc̄ta.vīð ð h̄ Ioha.
an.in fi.li.vj.ſup data.

Datō.inſolutū ē datō ꝓ ſolutōe ⁊ ſatiſfactōe.⁊
ē vna ſpēs ꝯtr⁹ innoīati.ſ.do vt facias.v.g.cuȝ
Petrus deberet Iohanni centum.agitur inter
ip̄os vt petrus det ei inſolutū.i.ꝓ ſolutōe ⁊ ſa
tiſfactōe eiuſdē vnā domū.

Debet ⁊ optet aliq̄n dicunt neceſſitatē.aliq̄n
honeſtatem. vide Io.an.i.c.fi.de iuramēto ca
lūnie.ſup ver.partem illam. ⁊ nota in.c.intelle
ximus in verbo. debet. de iudi. Et nota q ver
bum debet in propria ſignificatione importat
neceſſitatem.vt eſt glo.in cle.attendentes.in v̄
bo debeant. de ſtatu re. Sed honeſtatem ſig̃t.
xxv.queſtione.vij.c.j. vbi equitate ſuadēte vba